THE LIBRARY OF THE
JUN 24 1927
UNIVERSITY OF ILL

SANDARA
DALBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Prenumerata metams:
Amerikoje 2.00
Kanadoje ir Lietuvoje $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoj ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
SANDARA
327 E St. So. Boston, Mass.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 95 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 50,000 Lithuanians in New England, and about 700,000 in the United States
SANDARA
327 E St. So. Boston, Mass.

No. 25 | Tel. So. Boston 2408 | So. Boston, Mass., June-Birželio 23 d., 1927 | Kaina 5c. | Metai XIV

A. L. T. Sandaros Seimas Pasibaigė

UŽGIRTA CENTRO VALDYBOS IR "SANDAROS" NUSISTATYMAS DEL PERVERSMO LIETUVOJ IR JO PATAIKUNŲ IR DUOTA DIREKTYVOS CENTRUI IR ATEITYJE GRIEŽTAI STOVĖTI ALTS. IDEALŲ SARGYBOJE, GINANT JUOS NUO PASIKESINIMŲ IŠ ORO IR IŠ VIDAUS.

SANDARA NUO ŠOL AKTINGAI DALYVAUJA IR AMERIKOS POLITIKOJE

Tryliktasis ALTS. Seimas, įvykęs Chicagoje birželio 13-14 ir 15 dienomis, baigė savo darbus didžiausioj santarmėj ir vieningu nusistatymu visais svarbiausiais Lietuvių Tautos, Lietuvos ir Amerikos valstybių klausimais. Visuose darbuose, kalbose ir nutarimuose, jei nekaityti trejatos žmonių grupelės pastangas savaip interpretuoti atsinešimą į pastaruosius įvykius Lietuvoje, viešpatavo nepajudinamas pasitikėjimas ALTS. pasirinktiems demokratybės ir tautybės principams.

Sandara, garbingai išlaikiusi kvotimus iš Lietuvos įvykių, sugebėjusi aiškiai atskirti tikrąją tautos valią nuo uzurpacijos, tai yra demokartybę nuo smurto, dabar išėjo laimėtoja, žymiai sustiprėjusi, įsigijo ne tiktai daug simpatijų tikrosios lietuvių demokratijos tarpe čionai ir Lietuvoje, bet ir demokratijos priešų tarpe respekto, kaipo einanti tiesiu pasiryžusiu keliu į savo programoj nustatytą siekį.

Seimas patvirtindamas savo Centro taktiką dei skaudžiųjų Lietuvoj įvykių įgaliojo Centro organus ir toliau budėti demokratinių principų sargyboje ir už jų pilną laimėjimą kovoti.

Kadangi Lietuvių tautos labas ir išsilaikymas lietuvybės Amerikoj reikalauja susirupinti ir čionykščio tautinio gyvenimo tvarkymu, Seimas nutarė vienu svarbiausių uždavinių **dalyvauti kaipo lietuviams** Amerikos politikoje ir susirupinti tautiniu jaunuomenės auklėjimu.

Gerb. A. B. Strimaičiui atsisakius į C. V-bos prezidentus išrinktas **adv. Nadas Rastenis.** Kiti C. V-bos nariai palieka tie patys. Į Revizijos Komisiją papildymo keliu išrinktas **p. Matas Biekša.** Plačiau žiur. 5 pusl. o smulkiai bus kituose numeriuose iš Seimo protokolų.

Chicagiečiai Sandariečiai Seimo atstovus labai širdingai priėmė ir parodė didžiausio vaišingumo. Tenebus jiems užmiršta kitame Seime geru už gerą atsiteisti.

DIKTATORIŲ MADA KINUS PASIEKĖ

Čangtsolinas pasiskelbęs Šiaurės Kinijos diktatorium ir užėmęs Pekino valdžios vadovybę. Jis žada sujungti į vieną visą šiaurės armiją ir nubaigti Kinų revoliuciją. Čangtsolinas pareiškęs norįs buti toks, kaip Mussolini.

AUŠROS VARTŲ PANELĖS VAINIKAVIMAS

Lenkai žada įsileisti lietuvius

Liepos 2 d. įvyks Vilniuj Aušros Vartų šv. Panelės paveikslo vainikavimo iškilmės, kurias lenkai žada išnaudoti lenkybės propagandai. Del tos priežasties lenkai barbariškai pašalino iš Aušros Vartų sienos ilgus šimtmečius išbuvusį Lietuvos herbą — Vytį ir įsodino savo erelį! Lietuviai protestuodami prieš tą biaurų darbą žada ne tik iš Nepriklausomos Lietuvos nevykti į Vilnių bet ir vilniškiai žada boikotuoti tokį šventovės profanavimą.

VOLDEMARO NUSIŽEMINIMAS.

Popiežiaus kardinolo Gaspari 50 m. kunigystės sukaktuvėms Lietuvos ministeris pirmininkas prof. Voldemaras geg. 30 d. nusiuntė tokią telegramą:

"Eminencija, leiskite prijungti musų silpną balsą prie choro pasveikinimų, kuriuos Jums siunčia krikščionys 50 metų Jusų garbingos kunigystės sukaktuvių dieną. Tesuteikia Jums Visagalis Dievas dar ilgus metus savo Bažnyčios labui."

Po šitokios pakaros gal kardinolas susipras ir prof. Voldemarui atsiųsti kokį medalikelį.

Lietuva kovoj su fašistais

LAUKIAMA LENKIJOS PIRŠLIŲ

Kaunas. 27 geg. "Jaun. Sinas." Nr. 117 iš 27 geg. praneša, kad Kauno politinėse sferose persitikrinta, jog anglų-sovietų santykiams iširus, laukiama, kad didžiosios valstybės spirs vėl butinai susitaikinti su Lenkija.

GREITU LAIKU DERYBOS SU LENKAIS?

London. 26 geg. telegramų agentura Lta praneša, kad laikrašty "Westminster Gazette" rašoma, kad anglų diplomatija pastaruoju laiku padėjusi labai daug pastangų, kad matytu prie susitarimo stalo Lenkija su Lietuva Pasitarimai tarpe abiejų valstybiu įvyksiančios artimoj ateityj.

"SU DUONA IR DRUSKA

Aplankant Smetonai Panevėžį 24 d. geg. ir Mariampolę 26 d. giriasi "Lietuvyje" kad žmonės net kelyje susirenka buriais ir sutinka Smetoną su duona bei druska ir tuo nori parodoyti, kad liaudis Smetona pasitiki, bet visa šita įvyksta taip, kad iš anksto vidaus reik. m-ja įsako apskričio viršininkui, kad visa darytų, kad tik išrodytų jog patys žmonės susirenka savu noru. Pastebėtina, kad didelę dalį pasitikusių žmonių sudaro iš anksto komandiruota žvalgyba.

KAIP IŠNAUDOT LATRŲ ENERGIJĄ

Dabar eina prie sistemos, kad kiekvienam kaime turėti po šnipą. Pinigų žvalgybai pila be saiko ir todel nežinai, žmogus, kiekvienam žingsny su kuo kalbiesi. Švarbiausia, kad veik kiekvienas žulikas tapo didvyriu. Mat patys tautininkai, išskyrus aferistus, neturi ant ko daugiau remtis ir eina obalsiu, kad kiekvienas latras esąs eneringas žmogus, todel energiją reikią sunaudoti valstybiniam darbui.

KARO ATSTOVAS LATVIJAI

"Jaunakas Zinas" iš 23. V. Nr.114 praneša, kad Lietuvos valdžia nutarė paskirti Latvijon karo atstovu pulk. leit. Balį Giedraitį. Latvijos valdžia sutikimą davė.

Maskva. 25. V. Radio pranešimu Sovietų Rusijos "cikas" nutarė Rusijos įgaliuotinį Lietuvoje Aleksandrovskį jo prašymu paliuosuoti ir jo vietoj paskirti Arosevą.

GUSARAIS NORĖJO SUIMTI SMETONĄ

Pirmąją Velykų dieną, ryt, apie 8 val., Ukmergės plentu raitų gusarų burys leidosi nuo kalno miestan. Stebėjosi žmonės, nes tai nebuvo suderinama nei su laiku, nei su aplinkybėmis. Raitųjų burys apsistojo ir išsirikiavo ties prezidento rumais. Sumišo policija. Triukšmas, gvoltas. Skambina šen, skambina ten, visi girti, gal, ar geria. Nieko nėra. Pagaliau kas tai susiranda ir eskadroną gražina į kazarmes.

Istorija buk esanti tokia. Karininkas, kuris atvedė eskadroną, buvęs Gudavičius — kuris esąs aršus fašistas. Jis norėjęs suimti prezidenta ir išvaikyti seima (kurio tikrumoie jau nebuvo). Pasakoja, jis buves girtas, kaip šaučius. Vadinamas Lietuvišku Uolinšu. Dabar apie visa tai tylima.

NAUJAS KRUPAVIČIAUS ŽYGIS

Krupavičius daro naują žygį. Jis reikalauja L. Val. Liaud. partiją ir socialdemokratus paskelbti jau oficialiai nelegalėmis partijomis ir padarytī Seimo rinkimus. Žinoma, tada Liaud. ir soliald. rinkimus pralaimėtų, nes savo vardu jau negalėtų dalyvauti rinkimuose. Gi apsidirbus su kairesniais krikd. nesunku butų koja paspirti, kad negriutų tautininkai ir krikdemai — diktaturoj. Tautininkai visai rinkimų nenori, nes juos visai pralaimės, ir krikdemų kombinacijos dar nepriėmė, nes tas tuoj pat galą jiems padarytų.

SAVIVALDYBES RIEČIA.

Kedainių apskrities valdybos narį Stukonį rimtą savivaldybininką ištremia šiomis dienomis į Kauną kad vėl patuštinus vietą aferistui Ribeliui. Dabar numatoma visa eilė kitų paliuosavimų.

Apskričių viršininkai ir į kitas vietas sodina valdininkus, kurie pirmiau buvo išvyti už įvairius prasikaltimus.

2000 LT. UŽ KONCERTO PASKELBIMĄ

Jaunimo S-gos skyrius prašė leidimą Dambrauskaitės koncertui suruošti ir prašymą padavęs išlipino skelbimus. Už tai, kad negavus leidimą buvo paskelbta apie busimą koncertą, prašytojas Merkelis **nubaustas 2000 lit.,** arba 2 mėn. kalėti. Taip trukdomas ir kulturos darbas.

Sveikinimas

"Sandaros" Redakcija ir Bendradarbiai sveikina ALTS. Prezidentą adv. Nadą Rastenį ir jo žmoną p-nią Juliją Baltrukonytę Rastenienę su sutuoktuvėmis ir linki abiem ilgiausių laimingų metų!

GEN. KLEŠČNSKIO SIULŲ GALAI

"Jaun. Žinas" 24. V. praneša, kad asmuo, kuriam Kleščinskis įteikė 19 d. pranešimą, buvo rusų atstovybės Karnautojas Sokolovas. Sokolovas tuoj su savo šeima išvyko Rusijon. Areštas įvyko tuo metu, kai Sokolovą su duotu raportu išleido laukan. Gen. Kleščinskis gavęs apie 3000 litų atlyginimo,, jis prisipažino, kad pradėjęs su komunistais bendradarbiauti nuo praeitų metų liepos mėn. bet politinės policijos žiniomis tai buvo daug anksčiau.

Kleščinskis po tardymo tuojau buvo patalpintas kalėjiman. Santykyj su juo areštuota kai kas iš civilių ir kariškių tarpo. Kleščinskis buvęs įsitikinęs iki paskutinių dienų, kad jį įtarti negali, areštavimo dieną aplankė vid. reik. min. Musteikį ir turėjo draugišką pasikalbėjimą.

KAS DAR IMA ALGAS UŽ TĖVYNĖS IŠDAVIMĄ?

Gautomis iš patikimų asmenų žiniomis kas liečia gen. Kleščinskio bylą teko patirti sekantį: a) Kleščinskiui buvo duota progos nusišauti, ,bet jis to nedarė, b) karo ministeris užsipuolė ant pol. polic. virš. Budrio kam areštavo; c) Kleščinskis tardomas paprašė atnešti iš prez. Smetonos raštą, kad jis nebus sušaudomas, tai išduos jo pareiškimu labai aukštas vietas užimančius vyrus, kurie taipgi imą iš svetimos valstybės pinigus tarnaudami jai.

LATVIAI IŠDAVĖ POLITINĮ PABĖGĖLĮ

Š. m. gegužės mėn. 26 d. Latvijos gelžkelių policija areštavo palei Berlyno-Rygos gelžkelį 30 metų Lietuvos pilietį Juozą Kedį, įėjusį be vizos, vien su užsienio pasu. Kedys paaiškino, kad buvo Lietuvos Seimo nariu, Lietuvos-Latvijos rubežių perėjęs 25 geg. nelegaliai nes politinė policija jį pradėjo persekioti. Kedį atgal išsiuntė Lietuvon, kur jau Joniškyje jo laukė komendantas ir politinės policijos agentai. Kedys yra s. d. ir praeitų metų vasarą dalyvavo Rygoje Latvijos s. d. kongrese.

Berlyne buvo suruoštas rusų šoferių balius, į kurį susirinko daugiausia buvę rusų aristokratai — grafai, baronai ir kunigaikščiai.

Sensacija apie Voikovo nužudymą

BOLŠEVIKAI PATYS JĮ NUŠOVĘ

Voikovo brolio laiškas.

"Kurjer Poranny" įdėjo nužudytojo Sovietų atstovo Voikovo brolio laišką kurs rašo, kad Voikovą nužudė patys bolševikų agentai. Mat Voikovas buvo gana draugingas lenkams, jis žinojo daug Maskvos komisarų nedorų darbų ir paslapčių ir buvęs pagrasinęs jas išduoti, jei Sovietai susipyktų su lenkais. Jau pirma to Sovietų črezvičaikos agentai grasinę jį nužudyti. Tikrinama, kad atvažiavęs iš Londono išvarytasai Rosengolc ir buvęs tas juda, kurs Vioková turėjo atvesti į nagus črezvičaikos budelio.

Pasaka visai panaši į viduarmžių.

JAPONAI BIJO ANGLŲ RUSŲ KARO

Japonų spauda rašo, kad greitoj ateityj gali prasidėti Tolimuose Rytuose karas tarp Anlijos ir S. Rusijos. Japonija raginama laikytis bešališkai. Kas butų Pabaltijos kraštuose, kurie Anglų gudrios diplomatijos taip sumaniai traukiami į Anglų intrigas prieš SSSR.? Lietuvai verčiamai taikintis su Lenkais, toks karas galėtų atnešti visai nelauktų pasekmių.

DAR 5 LIETUVOJE PASMERKTI MIRTI

10 ilgiems metams kalėti

Prie žinios apie karo lauko teismo Telšiuose pasmerkimą mirti 5 belaisvius iš Varnių kalėjimo ir 10 sunk. darbų kalėjiman ilgiems terminams, papildomai praneša, kad jų visa kaltė buvusi tame, jog gegužės 1 d. prisisegė raudonus ženklelius. Į tai sargyba juos ėmusi šaudyti ir mušti, o karo lauko teismas užbaigė. Kad ten yra persudyta gana to, kad nelaukus net pasigailėjimo prašymų iš Kauno valdovų gauta įsakymas mirties bausmę pakeisti kalėjimu po 15 metų.

STREZEMANAS NUGALĖJO VOLDEMARĄ

GENEVA. Birželio 25 d. Vokietijos ir Lietuvos atstovai geru susitaikė del Vokietijos skundo. Voldemaras pranešė Tautų Sąjungai, kad Lietuvos valdžia pasirengusi leisti Klaipėdos krašte rinkimus ir grąžinti to krašto gyventojams politinės ir asmens laisves.

VOKIEČIAI APIE DIKTATURĄ LIETUVOJ

"Berliner Tageblatt" V. I. š. m. straipsnyje "Lietuvos Vargai" minėdamas apie dabartinę Lietuvos valdžią, apie tai kad valdžia remiasi ginklu ir plačiose masėse neturi pritarimo, kad partijos nusako dabartinės vyriauybės tikrąjį veidą, butent: **"Ji (vyriausybė) yra didelis valstybės iždo naikintojas."**

"Berliner Tageblatt" yra didžiausias Vokietijos dienraštis, tiražas jo 200.000 ir skaitomas ne vien Vokietijoj, bet ir užsieny rimčiausiu iš laikraščių. Jo korespondentas Maskvoje tarpininkavo Rusijos ir Šveicarijos ginčo likvidavimui šį pavasarį, tat apibudinimas Lietuvos smurto vyriausybei itin įsidėmėtinas.

LATVIAI NEBEIŠDUOS POLITINIŲ PABĖGĖLIŲ.

J. Kedys, kaip praneša spauda, yra paliuosuotas, nes nebuvęs niekuomi nusikaltęs.

Savo eile už perėjimą sienos, aišku, bus traukiamas atsakomybėn.

Sąryšyj su tuo, Latvijos min. pirm. ir vidaus reikalų min. M. Skujenieks išleido įsakymą gelžkelių policijai, kad politiniai asmens perėję nelegaliai sieną nėra išduodami.

ANGLŲ KARO LAIVYNAS KLAIPĖDON

Anglijos laivynas, kuris lankysis Helsinkuose, Taline ir Rygoj šią vasarą, kaip praneša, aplankys ir Klaipėdą. Bendrai šis Anglijos laivyno manevras suprantamas kaip bazė prieš Sovietų Rusiją ir savo jėgų demonstravimas.

PRASIDĖJO LIETUVOS PREKYBA SU ITALIJA

Nupirko 50 bitelių

Gautomis žiniomis Lietuva pirks Italijoj 50 bičių motinėlių kulturiškoms (gal fašistiškoms?) bitėms veisti.

MILŽINIŠKAS PIKNIKAS

Panedėlyje, Liepos 4, 1927

Tautiškam Parke

PRIE NO. LOWELL ST. METHUEN, MASS.

Pradžia 10 val. ryte, orchestra pradės lygiai 12 val. ir griez iki 9 vakaro.

RENGIA AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS PIRMAS APSKRITYS

Programe dalyvaus: **Lawrencio Tautiškas Choras, Gabijos vienų merginų ir vienų vyrų chorai, seserys K. ir O. Černiauskaitės, jauna šokikė, Alena Taruškiutė, bus baletas "Ragutis" iš operos "Eglė Žalčių Karalienė,, kurį šoks panelės: Alena Kontrimiutė, Ona Roliutė, Jeannette Jasinskiutė ir Olga Lepeškiutė, pianu skambins panelė Anelė Bratėnaitė.**

KVIEČIA SANDAROS PIRMAS APSKRITIS.

A. L. T. Sandaros Reikalai.

PAPILDYMAI PRIE KONTESTO.

Gerb. L. J. Natkevičius iš Waterbury, Conn. laišku praneša, kad sulig administracijos paskelbtų kontesto davinių jam nepriskaityta 590 pointų.

Taip jau gerb. P. P. Remeika iš Bridgeporto, Conn. praneša, kad jo pointų turi buti 900, o ne 800. Šiuos neaiškumus sutvarkys grįžęs iš Chicagos Centro sekretorius ir Reikalų ved. p. Paulauskas.

WLKES BARRE, PA.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 55-ta kuopa iš Wilkes Barre, Pa. laikys mėnesinį susirinkimą 26 birželio, 1927 m. nedėlioj, 4-tą val. po pietų, tuo pat kliubo susirinkimo, pas B. Paletiunas, salėj. Draugai, malonėkite butinai susirinkti, nes kas bus nutarta tas bus galutina ir galėje.

Sekretorius K. Demikis

CLEVELAND, OHIO

Birželio 10 d. Lietuvių svetainėje buvo sušauktas Sandariečių pasitarimas su nauju "Sandaros" redaktorium J. Pronskum, kuris sustojo pakeliui važiuodamas Seiman. Pasikalbėta įvairiais organizacijos reikalais ir pasikeista mintimis. J. Pronskus yra labai simpatitškas žmogus, pilnas energijos ir pasišventimo. Besikalbant ir mintimis besidalinant sutarta pasiųsti pasveikinimą "Sandaros" seimui. Bet kad pasveikinimas nebutų "sausas", nutarta pasiųsti iš kp. iždo $10.00. Čia 18 kp. pionierius J. V. Mačiulis pasiulio propoziciją J. Brazauckui: sako aš duosiu du kartu tiek kiek duos J. Brazauckas. Matyt Mačiulis manė, kad J. B. yra toks "cheap sport". Brazauckas sako: gerai, aš duosiu 12.50. Čia Mačiuliui ir prisiėjo išpildyti ir paaukoti $25.00 Sandaros Seimui. Bravo Mačiuli! Visai vyriškai laikaisi savo žodžio. Suaukota tiek:

ALTS. 18 kuopa $10.00,
J. V. Mačiulis $25.00
J. Brazauckas 12.50.
S. Banis $2.00
A. Šmigelskis, A. Žukas, L. Baltrukonis, J. Miscika, V. P. Bainoris, J. P. Yuraitis — po $1.
Viso $55.50.

Tai gana graži auka musų Sandarai, kuri yra skiriama "Sandaros" spaustuvei pataisyti.

18 kuopa šįmet neturėjo delegato tad nors su auka prisideda. Kuopos veikimas pastarais metais buvo apmiręs. Susirinkimai laikomi nereguliariai ir visas veikimas apmiręs. Ateityje gal pasirodys didesnis veikimas. Greitoj ateityje bus daromi žingsniai kaip dauiau praplatinus "Sandarą". Turi pareiti "Sandaros" nemažiau 100 egzem. Budus kaip išplatinti sumanytojai pasilieka paslaptyje. Po bandymų jeigu pasiseks bus paskelbta viešumon.

Sandarietis.

HAMTRAMCK, MICH.

N. Radžio prakalbos

Hamtramcko lietuviai surengė prakalbas 9 d. birželio P. A. Veterans svetainėje. Pirmiausia kalbėjo p. N. Radys, nurodydamas plačiai apie Lietuvos dabartinę padėti. Radžio visos kalbos čionai nerašysiu, nes jau gerb. kalbėtojas daug prakalbų yra sakęs ir visos Amerikos lietuviai jau žino, tiktai turiu priminti kad Hamtramck dar pirmos tokios lietuvių prakalbos buvo. Atsilankė miesto majoras ir vienas teisėjas pagerbimui musų svečio p. N. Radžio kur suteikė širdingą garbę mums ir musų svečiui.

Taipgi p. Radį dar pakvietė į miesto svetainę, kur buvo matyt, kad N. Radys patikė savo kalba. Po visų trijų kalbėtojų (kokių?) kalbėjo Detroito universiteto mokinis J. J. Bagdonas, pasveikindamas svetį ir už kelių žodžių pakvietė kad parinktume aukų ant padengimo lėšų. Buvo pereita per svetainę ir surinkta sekančiai:

Aukavo po$2 — F. Mormoka; po $1 — A. Deltuva, A. Melnikaitis, P. Kazekevičius, J. J. Bagdonas, B. J. Sluzas, po 50c aukavo M. Rusevičius, M. Jurgaitis, M. Tulelkis, J. Ambrovačius. Smulkių $3.97. Viso aukų buvo surinkta 12.97 centai.

Gerbiamas Radys išvažiuodamas dar atlankė B. J. Sluza tai dar Sluzas paaukavo 5.00 tai viso pasidarė $17.97c. Visiems aukuotojams tariu širdingai ačiu. Aukų mažai surinkom del priežasties, kad musų apielinkėje labai darbai sumažėjo.

M. L. Masonis.

PALIUOSUOTI

Tomkus su Klimaičiu paliuosuoti, Kaune. Merkys pareiškė kolegoms, jei jie liksią Kaune, tai jis už ministerių galvas neatsakąs.

AMERIK. LIETUVIŲ VISUOMENĖS DOMEI

Teko man skaityti Amerikos lietuvių laikraščiuose, kad gerb. konsulas P. Žadeikis Chicagoje kviečias Amerikos lietuvių visuomenę rinkti aukas **a. a. d-ro Jono Basanavičiaus paminklo statymui Vilniuje.** Tam sumanymui mes Vilniaus lietuviai karštai pritariame ir patys gyvai esame tuo reikalu susirupinę. Paminklas Basanavičiui Vilniuje, tuo tarpu nors ant jo kapo, butinai yra reikalingas ir jis turėtų labai didelės tautinės reikšmės. A. a. Basanavičiaus kunas yra palaidotas pačioj žymiausioj gražių kalnuotų Rasų kapų vietoje, čia pastatytas musų tautos patriarchui dailus paminklas įkvėptų daug prakilnių jausmų visiems tiems lietuviams, kurie dažnai lankosi Rasų kapuose, nes čia guli daug musų garbingų vyrų, kaip štai musų genialingas dailininkas K. Čiurlionis, idealingas visuomenės veikėjas Povilas Višinskis, naudingas visuomenės darbuotojas d-ras Antanas Vileišis, rašytojas M. Davoina-Silvestravičius, daug kitų mažiau žinomų ir 1920 m. ginant Vilnių žuvusių musų kareivių. Gražus Basanavičiaus paminklas keltu musų tautos vardą ir kitataučių akyse, visiems turi buti žinoma, kad lietuviai gerbia ir moka pagerbti savo didelių žmonių atminti.

Labai gaila, kad toks p. P. Žadeikio geras sumanymas susilaukė ponios Mikolainienės kritikos Amerikos lietuvių spaudoj. Ji siulo rinkti aukas ne paminklui, bet našlaičiams, butent įkurimui Basanavičiaus vardo prieglaudos Vilniuje. Našlaičių šelpimas yra žinoma geras dalykas, bet be nešlaičių šelpimo turime mes daugybę kitų svarbių reikalų, iš kurių paminėsiu tik keletą kaip štai: steigimas mokyklų ir bendrabučių neturtingų darbininkų ir ukininkų vaikams,, kurie yra sveikiausias ir gabiausias visuomenės gaivalas; Basanavičiaus įkurtas ir jo 20 metų vestos Lietuvių Mokslo Draugijos Vilniuje darbuotės plėtimas, nes tą darbą dirbant galėtų paruošti šviesių darbuotojų ir sekmingai kovoti su lietuvių lenkinimu; nukentėjusių del tautinių teisių gynimo šelpimas ir daug kitų svarbių reikalų, visų-svarbiausias tačiau šiuo momentu reikalas yra — paminklo statymas Tam, kuris per 50 metų daugiausia dirbo musų tautai ir 20 metų darbavosi Vilniuje, darydamas labai daug pastangų musų istorinės sostinės sulietuvinimui ir sukulturinimui.

Butų labai pageidaujama, kad Amerikos lietuviai įkurtų a. a. d-ro Jono Basanavičiaus vardo komitetą ir fondą Amerikoj, į kurį dabar plauktų aukos, kurios vėliau butų perduotos Lietuvių Mokslo Draugijai Vilniuje d-ro Basanavičiaus paminklo statymui, tos draugijos namų pirkimui ir švietimo reikalams.

Tikimės, kad Amerikos lietuviai, kurie labai mokėjo įvertinti ir gerbti d-rą Joną Basanavičių, padės mums vykdyti gyveniman tuos sumanymus.

D-ras D. Alseika

Laikinojo Vilniaus Lietuvių Komiteto pirmininkas, Lietuviu Mokslo Draugijos vice-pirmininkas ir iždininkas.

Vilnius.
1927 m. baland. 30 d.

LIETUVA IR LIETUVIAI AMERIKIEČIAI

Laiškas iš Lietuvos.

Rašo P. Kriukelis.

Pats geriausis Lietuvos tautos elementas lietuviai amerikiečiai, siaučiant caro budelių batui, nepakeldami persekiojimo naštos bėgo į Ameriką, ir nors jie bėgo nuo persekiojimo ir nuo vargo į vargą papuolė, bet kulturoje ir tautiškume mus Lietuvoje gyvenančius aplenkė. Taigi lietuvių tautos priedermė rupintis lietuviais amerikiečiais. Kiekvienas lietuvis amerikietis nustojęs tautitškumą turi mums sujudinti širdis, ir kiek galėdami turime stengtis stiprinti jų tarpe tautiškumą. Šiame darbe pati valdžia turėjo teikti dižiausios paramos. Iki šiol Lietuvoj tik tykojo iš amerikiečių gauti doleri, o gavę netik nebuvo dėkingi, bet dar jiem nesmagumus darė. Kunigas M. man išsitarė, kad jis nesąs užganėdintas amerikiečių ekskursavimu į Lietuvą, nes jie lietuvius kaimiečius tiesiog iš proto išvarą ir "subedieviną". Buvo tokių nutikimų, kad amerikiečiui kunigui uždarė bažnyčios duris, kad jis negalėtų mišių atlaikyti. Jei dar suprantama, kad taip pasielgia su tais amerikiečiais, kurie yra gimę Lietuvoje jie nors su dideliu širdies sopuliu apleidžia Lietuvą, vis tiek lieka Lietuvai ištikimi, bet tie lietuviai, kurie yra gimę Amerikoje ir apsilankę Lietuvoje gavę blogą įspudį meta tautiškumą, tai didžiausia musų kaltė 1926 m. man teko nakvoti viename Panevėžio viešbutyje ir gavau šlykščiausį vaizdą — valgomajam kambary jauną mergaitę rusiškai teiraujasi apie Lietuvą, o savininkas žydas kiek galėdamas Lietuvą šmeižia. Paskiau aš sužinojau, kad tai buvo lietuvaitė, Amerikoje gimusi ir atvažiavusi Lietuvos pasižiurėti. Sakau, jeigu mes negalime kiekvienoje parapijoje įsteigti liaudies namų, tai be pasiteisinimo galėjom juos turėti nors po vieną kiekviename apskrity. Tuose namuose turėtų buti pirmoji užeiga amerikiečiui, ten jis turėtų netik gerą prieglaudą, bet ir supažindinimą su savo kraštu. Blogiausio įspudžio gauna amerikietis, kada iš visų pusių jį stengiasi išnaudoti. Iki šiol netik įvairios erkės stengėsi amerikietį išnaudoti, bet ir valdžia nemokėjo jų apdrausti. Priviso įvairių gudruolių, kurie sumanė įsteigti amerikiečių bendroves, į kurias amerikiečiai sukrovė dolerius, o paskiau jos subankrutijo ir doleriai žuvo. Valdžia turi žiurėti, kad bendrovių steigėjai turėtų tiek nuosavio turto, kad bankrutijus galėtų žmonėms nuostolius padengti

Kaip bus šiemet su duona?

Nors Lietuva yra ukio šalis bet kulturos žvilgsniu dar žemai tebestovi, todel ukininkų ekonominė padėids yra sunki. Bet Lietuva yra tirštai apgyventa ir ukiai smulkiai suskaldyti. Taigi blogais metais Lietuvos ukininkai savo javų negali parduoti į užsienį. Jeigu didesnieji ukininkai parduoda tai mažažemiai ir bežemiai turi badauti. Gera valdžia visados ras budą kaip ukininkų buvis pagerinti ir be nuskriaudimo biednuomenės. Buvusioji valdžia buvo uždraudusi į užsienį išvežti javus, o krikščionis vėl leido. Stambieji ukininkai iš to džiaugėsi, nes duona diena iš dienos brangsta, o pavasarį darbininkai už valgį jiems ukius apdirbs. Krikščioniški laikraščiai rašo buk duonos Lietuvoje yra daug. Tai kleboniškas neužjautimas vargingosios visuomenės dalies. Nors blogi metai, bet klebonai prisižebravojo ir kviečiais peni kiaules. Štai tikri daviniai, kad Lietuva šįmet neišmis savo duonele. Musų kraštas kasmet sunaudoja 6,000,000 centnerių rugių ir jeigu tokio skaičiaus mes neturime, tai Lietuva negali rugių į užsienį išvežti. Musų krašte rugių nedidelis kiekis tegalima ir derlingais metais išvežti. 1922 m. pas mus užaugo 6.45.900 centnerių rugių, išvežėme tik 121.-703 centnerius. Kitais metais kad ir derlius geresnis buvo, bet išvežti į užsienį musų kraštas negalėjo bon. Bet Taryba apskrities daugiau kaip 1922 metais. Šįmet pas mumis užaugo maždaug 3.500.000 centnerių rugių, ,mums reikalinga įleisti daug iš užsienio. Tiesa, šįmet bulvės gerai užderėjo, vietomis vasarojus vidutinis ir viską sudėjus galima butų apseiti be didesnio įvežimo, bet visiškas uždraudimas įvežti rugius yra pavojingas. Per daug sunki žmonių padėtis silpnina tautą morališkai ir verčia prie suiručių. Bet Lietuvos valdytojai laikosi savo priežodžio. Sotus alkano neužjaučia.

P. Kriukelis.

Lietuvos žinios

KODEL KRIKŠČIONYS IŠĖJO OPOZICIJON?

Buv. kademų Finansų M-ris Karvelis norėjo šelpti nusibankrutijusią ukininkų sąjungos partiją, tautininkai tempė savo partijai ir atskiriems žmonėms. Pav. pirkta per M. Yčą ginklų, ant ko Yčas uždirbęs pusantro milijono litų. Vailokaitis norėjęs uždirbt tik 500.000 lit., bet negavęs. Kademai sako (žinoma,, privačiuose pasikalbėjimuose) kad liaudininkai buvę daug geresni, nes bent nei vienam nei kitam nedavė, nei patys nedarė jokio biznio su valstybės pinigais. Tai bene ir bus svarbiausia priežastis, delko krikščionys išėjo iš kabineto. Ką senai jie šukauja del konstitucijos keitimo nenoro, tai savo frontą jie pamainė tik del to, kad pamatė žmonių pasipriešinimą konstitucijos keitimo klausimu.

KAIP ATSIRANDA "TAUTININKAI"

Padorius o ypač žmonių rinktus žmones savivaldybėse, išmėto, kad pateisinus savo juodus darbus, atranda, kad tai netikę valstybiniam darbui žmonės, arba "priešvalstybiniai elementai". Ana, Kretingoj buvo du apskrities valdybos nariai, vienas socialdemokratas, kitas liaudininkas. Nepatiko apskrities viršininkui, kad nėra tautininkų valdyboj. Todel primetė jiems priešvalstybiškumą ir ištremia iš Kretingos; liaudininką pasodina į Varnius ir soc. d. į kitą apskritį ištremia. Per įvairias protekcijas pas Kr. Aps. M-rį buvo paleisti ir pradėjo toliau darbą dirbti. Atvažiuoja tuo tarpu Kretingon garsusis siaubas Plechavičius ir be Kr. Aps. M-rio žinios sako, suimti abu valdybos nariu, ką ir padarė, kad sudarius aplinkybes išrinkimui tautininkų valdyliaud .ir socdem. rankose. Kad ir čia apsidirbus Tarybos posėdžio dienoj sulaiko liaud. 5 atstovus namuose per policiją ir neleidžia nuvykti apskr. Tarybos posėdin ir susitarę su kademais, išrenka jiems patinkamus žmones sudarius tokiuo budu daugumą.

Kas išprigdino "Varpo" spaustuvę, aiškėja

To kiemo mergina apie 4 1/2 val. ryto, (11. III. 27) girdėjo, kaip prieš patį sprogdimą kas tai iš spaustuvės išėjo. Ekspertų nustatyta, kad spaustuvės durų amerikoniška spynelė buvo atlupta, sproginys buvo kariškas. Štabe tarnaujantis karininkas ten štabe tą pat dieną prasitarė", jog šią nakt mums pasisekė", lakunas M-A irgi stipriai yra įtariamas priklausiąs.

Dar apie sprogimą vienas dokumentas. Viena redakcija yra gavusi anonimą su parašu **Išversti šineliai**, kur praneša, kad 10. III vienos nuovados viršininkas sakęs policijos vyriausybei, kad kai bus sprogimas, tai reikės policija sustiprinti, nes galinti kilti panika.

"Vienybės" direktoriatas "išsispaviedojo" Sandaroje", kad buk Lietuvoje tarp dabartinių diktatorių, arba "Vienybės" korespondentų iš Kauno nėra "pokerninkų". Šių žodžių rašytojas buvo Lietuvoje ir savo akimis matė, nes jis gerai tuos "paukščius" pažįsta, dargi ir turėjo progos porą kartų iš šalies (dvi nakti) pažiopsoti. Ką rašė "5 akc. savininkas", tai buvo tikra tiesa.

Ak, rodos ir iš "Vienybės" važinėjo Lietuvoje: Širvydas, Danielius ir beabejo turėjo progos patraukti "dominikoną" prie "pokerio", bet kam tai slėptis? Sleževičiaus valdžios laikotarpiu "pokerininkavimas" buvo išnaikintas; kaip dabar yra, nežinau, bet "krikščionių" metu, kada aš važinėjau, tai buvo išsiplatinęs, net ir įtraukęs ir musų buvusius amerikiečius ir sykiu du "Vienybės" korespondentu. Tas "pokerininkavimas" net ardė musų gerai žinomų amerikiečių šeimas.. Vyručiai, direktoriai! Kam blogą užtylėti? Jį reikia kelti viešumon ant tiek, kiek yra galima. Musų pastabos, jei jos pasieks musų valdininkus ir leitenantus - pulkininkus Lietuvoje, gal tą piktą išnaikins! Mėginkime, tai drąsiai pasakyti.

Lindbergo Sutikimas New Yorke

RAŠO A. B. STRIMAITIS

Birželio 13, begalo svarbi istoriška diena. Šios dienos ryte, Chicagoj, atsidarė Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros 13-tas Seimas. Nuo susiorganizavimo šios organizacijos tik antrame seime man netenka dalyvauti. Skauda truputį širdį, bet... juk ne aš vienas kurs troktų buti tarp savųjų o aplinkybės neleido, kaip kam gal dar labiau širdužę sopa, norint man ne kiek negeriau, kad kitam blogiau, bet... Šiandien Amerikos sunus Lindbergh, kaip jį laikraščiai sutrumpinta vadina Lindy pelno dideliausią tautos pagarbą milijonai žmonių grumiasi gatvėse, kad nors vieną akies mirksnį galėtų užmesti pro šalį einantį, aš jam nepavyzdžiu tos garbės, man nė kiek neblogiau, kad jam gerai. Aš žinau, kad jis jaunas, energingas vyras, įgavęs pasaulio garbę, neteko savo liuosybės, jis dabar jau yra visuomenės nuosavybė, kur jis tik nueis, kur nepasikrutys, jo žingsniai bus skaitomi, tukstančiai akių jį lydės, ir mieganti saugos, kur jis ranką padeda, jis papuolė į visuomenės kalėjimą, o aš esu laisvas, nes mažai jau kam esu reikalingas, tai jo laisvė palyginus su mano vargiai išmintingas žmogus temainytų.

Taip šiandien didelė New Yorke šventė begalo svarbi istorinė diena, gi svarbi ir man: mano idėjos draugai susirinko seiman didelius svarbius tautai darbus veikti, o aš kaip ir ne lietuvys, kaip ir ne patrijotas iš neramunę šitai prakaitą braukiu nuo veido stovėdamas priešais miesto rotužę, kur už pusės valandos žada pributi laukiamas narsuolis C. A. Lindy, kuris pats vienas ir tai pirmasai perlėkė Atlantiką, padarė savo kelionę iš New Yorko į Paryžių bėgyje 33½ valandų.

Jau antra valanda po pietų kaip šimtai tukstančai publikos grumiasi gatvėse nuo devintos valandos iš ryto, žmonės ir žmonės, linksmi šukauja linksmais balsais, popierų šmočiukai beriami per langus iš augštų trisdešimts dviejų augštų budinkų pripildo orą nei pirmutiniu rudens sniegu, kai kur mėtomi iš langų įvairios spalvos siauri popieros kaspinėliai, vėjo nešami užsikabina už augštų budinkų ir dievnamių bokštų, vinguliuoja nei ilgos gyvatės išmestos ant smilčių, bet aš apsidairęs aplinkui nieko nematau, tik žmonės—žmonės, ir kas man tie žmonės? Aš jaučiuosiu vienui vienas kaip kokio dideliausio miško viduje, tik miške begalo ramu ir malonu besiklausant įvairių paukščių balselių, o šičion kaip tik priešingai ramumą drumščia įvairus kliksmai,ore lakioja, skvadronas eroplanu, kurių propeleriai kaip perkuno trenksmu pripildo orą, tik tuomi blogiau kad be jokios pertraukos taip kaip danties skaudėjimas, trenksmas plėšė galvą rodos smegenis iš pakaušio išlups, kuomet perkunas tik protarpiais pasilsėdamas susibeldžia.

Benų maršavimas, triubų ir bubnų balsai užtrenkė ausis, kiekvienas pučia, pučia kol kaktoje akys pažaliuoja, kiekvienas beldžia į bubną kol ranka pastyra, garbei jauno amerikiečio.

Šitai apie pietus Lindy karišku monoplanu nusileido į juras apie dešimts mylių atstumo nuo New Yorko, kur minios gatvėse ir parkuose kepė nuo saulės kaitros, tenai juroje buvo paimtas ant mažo militario buotelio "Macom" ir atgabentas prieplaukon vadinamon "A," nuo tos vietos kur Lindy sėdo ant laivelio, —poratukstančių įvairių laivų botų ir pervazų, lydėjo jį prieplaukon, visu keliu triubydami įvairių įvairiausiais balsais, kas tęsėsi trumpiausiai pusė valandos, laivų riksmas, kanuolių trenksmas, eroplanų užimas, benų misinginių triubų balsas, bubnų trenksmas susiliejęs su žmonių šukavimais pripildė orą ir gatves tokiu nepaprastu triukšmu tarsi dangus nupuolė ir pragaras atsivėrė. O aš tame momente jaučiaus esąs vienas, visai vienas visame pasaulyje. Tokis buvo mano jausmas, niekas man taip svarbu nebuvo kaip Sandaros seimas, kuris irgi tuomi pat laiku turėjo prasidėti.

Išlipus iš laivo Lindy buvo nugabentas į miesto rotušę, kur miesto majoras J. J. Walker apdovanojo drąsuolį medaliu ir pasakė trumpą prakalbą. Šiaip įvairiose vietose buvo padarytos estrados, kur kalbėtojai sakė minioms prakalbas, kaip antai Washington skvėre, Union skvėre, Metropolitan skv., Stivenson skv., prie miesto knygyno, prie Muziejaus, ir prie kampo Central Park, ir 59 gatvės, militarė paroda nuo pat City Hall iki Central Park 10.000 kareivių maršavo į ruimingą parką, kur buvo prirengta kalbėtojams estrados.

Vienas įdomus dalykas pasiekė mano ausis, tai komunistų pasipiktinimai iš patriotingų amerikiečių, mat čion New Yorke nemažas skaitlius Lenino ir Trockio išperų, kurie savo kailyje neišsitenka pamatę tokią patriotingą minią, ir skaitlingą militarę jiegą. O man suvis nieko, man nei kiek negeriau, kuomet komunistams blogiau, ir nei kiek neblogiau, kuomet amerikiečiams geriau, aš tik svajoju, ką mano bendrai seime veikia.

Dainuojanti Žmona

Mano žmona lakštingala. Ji dainuoja nuo ryto ligi vakaro, o nuo vakaro ligi ryto.

Ką ji daro dieną — manau, dainuoja, nes kai iš ryto išeinu į darbą, ji jau dainuoja ir grįžtant mane jau iš tolo sutinka dainuodama. Ji tebedainuoja žemasias gamas, pradėdama nuo a, o, u, tonų, bet mudu abudu esava įsitikinę, kad ištvėrus dar tiek, kiek ištvėrėva, eis vis aukščiau ligi paties ploniausiojo i. Tik vieno maldauju Dievą, — kad neatsiųstų i anksčiau, nei vasara pareis, kol žmoną į pajurius išsiųsiu.

Aš pats tai nieko: esu jos vyras, ir kryželį nešti pasižadėjau pačiam klebonui prie liudininkų. Dar ir pasirašiau, o notaras net paliudijo. Blogiau yra su šeimininke. Visos jos tokios. Jau kaip esava vedę, kelintą dešimtį šeimininkių mainau, ir nė vienos dar neradau, kuri meno sielą turėtų.

Tiesa, ne aš jas mainau, bet jos mane. Aš tykus, sugyvenamas žmogus. Tokia yra mano žmona: jau kartą kur koją įkėlėm, be kuolo nebeišeinam. Tada šeimininkė surenka viso namo gyventojus, kiti ir patys pas šeimininkę ateina (tokia dabar publika), ir pradeda kalbėti taip, kad ir aš su žmona per tris koridorius girdėčiau: — Tamsta, mes tik čia ne katorgininkai kokie, kad tamsta mums už sienos kiauras dienas ir naktis įtaisei neapsiklausomą žviegimą, nuo kurio baigia plyšti musų ausų bugneliai, byra dantys ir dirksniai lyg naginių apyvaros pasileido?!

— Kuo aš kalta, ar už savo prabočių nuodėmes esu nubausta, ar už savo vaikų vaikus šioj ašarų pakalnėj man kentėti skirta, kad aš taip sveika bučiau — ima šaukti šeimininkė: kokią čia man naujieną atnešėte! Lyg aš savo ausų neturėčiau, lyg mano dirksniai kokia vielų pintinė butų? Atimk ją, atimkit juos iš mano akių, atitolinkit nuo mano ausų, išvarykit juos už jurių marių, už aukščiausių kalnų, kad aš jų savo ausimis negirdėčiau ir vėl šventą ramybę turėčiau...— Ir pradeda verkti ir alpti taip, kad ir mudu girdėtuva. Pagaliau prasideda derybos ir šeimininkė siulo:

— Tam, kurs juos išvarys, dykai butą atiduosiu ir pati dar primokėsiu ir amžių dėkinga busiu. Tik gelbėkit mane seną moteriškę nuo tos rykštės, pasigailėkite mano sveikatos, gyvybės, mano prarastos jaunystės brangios...—

Neužilgo pasigirsta žingsniai — ateina delegacija nuo visų namų gyventojų. Su ugnimis, su vėzdais, eina su virvėmis.

Pradžioj, kol nepraktikas, nepatyręs, mėgindavau priešintis, bet po kelių seansų įsitikinau, kad brutalė pajėga tebetrukdo meną ir kad ilgai dar trukdys, ir kad geriausiu atveju man vis tiek neteks jos pergyventi.

Todel išmokau jai nusilenkti, ir tik pajutęs dar prasidedant su šeimininke deryboms, jau savo lakštingalą už rankos, ryšiuliukus ant peties —ir į gatvę.

Kitur ieškoti pastogės nėra jokio išrokavimo, nes namų savininkai dar iš tolo duris užsisklando, o piliečių sąjunga savo nariams net privalomą įsakymą išleido sekti, kur mudu eisiva ir atatinkamuose kvartaluose rėkinti gaisrininkų sirėnas. Nepadėjo net gyvybės draudimo draugijos premija nukentėjusiems del dainuojančių žmonų suteikti visam amžiui pensiją.

Nuėjova į nakvynių namus, kur bomai žiemauja.

Manot, čia geresni žmonės?... Nors vis delto su žmona čia pagyvenau ilgiausį mudviejų laimingos porystės laikotarpį ir tai buvo geriausi musų moterystės metai. Išmokova gyventi. O sakoma yra — vargas moko.

Dar pirmą vakarą tik parėjusi mano žmona kai užtraukė iš Fausto: "Tylus, ramus kampeli"... Tikras Zibelis.

Jai bedainuojant pro visas duris, plyšius ir užlaidas pradėjo listi kažkokie į šešėlius panašus žmogystos. Upo pagautas, pradėjau pats vienas žmonai ploti, ir šaukti bis.

— Kas čia per lakštingala taip pragydo vėlybą naktį? pasigirdo girgždančių balsų tuzinas.

— Tai mano žmona! užrekomendavau: tai ji pati, o aš jos vyras! Gražiai dainuoja, ką? Tikra lakštingala? a?

— Nieko, nieko: kai dainuoja, gražu, kad nedainuotų butų dar gražiau.—

— Įprasite, mano ponai, tariau ramindamas: truputį kantrybės, pamatysit, patys prašysit.

— Mes tau ją taip pamylėsim, kad ir bočiu budamas atsiminsi — truputį įtartinai vienas išsireiškė.

— Aš jo bijau! suriko žmona, nustojusi dainuoti.

— Dainuok toliau! įsakiau žmonai: mat ji dainuodama užsimerkia, ir tikėjau tokiu budu išvengsiąs nelygaus konflikto. Bet baidyklė įkyriai lindo artyn.

— Kuo galiu tamstai, malonus pone, tarnauti? — mandagiausiai paklausiau.

— Fundyk, o ne tai žiurėk keturiomis! nušniokštė įkyrioji butybė. —

— Fundyk, fundyk! — pradėjo artintis iš visų kampų tiesdami rankas, skaimalais drebėdami šešėliai. Mane suvėrė žalsvi veidai, paraudę akys. Pastyrau iš baimės. Klausau, žmonos arija nusileido žemyn ir apmirė ant o o o o..

— Fundiju, bet ko jus norite? sušukau atstumdamas pirmąjį valkatą.

Bematant pribėgo kokia pusnuogė mergaitė su bonkute baltų milčiukų: — Duok, sako, jiems šių nuodų, jie pasitrauks!

— Kiek moka? paklausiau ir neskaitęs sumokėjau mergai į atkirštą ranką saują banknotų, kuriuos ji vikriai sukišo į kojinę.

Nakvininkai išsitraukė medžio balanukes ir pradėjo godžiai šniaukšti milčiukus, paskui aprimo, išsivartaliojo ant suolų, asloj ir ėmė akimis narstyti...

— Jie nunuodyti! riktelėjau galvą suspaudęs, bet pusnuogė mergaitė atsakė:

Dabar — jie sapnuoja. Pasinaudokit proga.

— Supratau.

— Dainuok, patele, prisidainuok iki sočiai, kol jie miega, tariau. Ji pro ašaras pradėjo dainuoti. Niekuomet ji nebuvo taip puikiai dainavusi, kaip tą vakarą.

Kurį laiką taip migdžiau nakvininkus, ir žmona jiems serenadas dainavo. Jau maža betruko ir aukštąjį i išgauti. Pradėjau planuoti vėl gauti butą ir tuo pačiu budu migdyti jo gyventojus. Visą reikalą pagadino žmonos pagunda. Kartą bekišanti ant balanėlės ir man tų nuodų. Paragauk, sako, pamatysi dyvų. Aš jau ragavau ir mačiau — sušniaukiau visą dozą, paskui ir kita, ir tuomet pasidarė vis viena.

Pagaliau įvyko.

Mudu perskyrė. Pradžioj gyvenau — džėlos rumuose, paskiau darbų batalijonuose, dabar esu kreisauzoj. Gaunu pilną išlaikymą, kurą, butą, šviesą.. Vien žmonos betruksta, tai yra jos dainavimo. Bet mano galva tiek pridainuota, kad, rodos pakaks mano amžiui.

Kur ji? Daktaras pasakojo, buvusi ir čia atvažiavusi, bet negalėję sugyventi. Esanti išvežta į Kanarų salyną, į dainuojančių žmonų vienuolyną.

Kaip Atrodo KaUnas

Gegužės 22-24 dieną Kaune viešėjo Estijos miestų sąjungos atstovai, butent: Talino miesto galva p. Uesonas, kursai yra tos sąjungos pirmininkas, Tartu miesto galva p. Luik, Sąjungos vice pirmininkas ir p. Miulberis, tos Sąjungos sekretorius. Svečiai dvi dienas išbuvo Kaune, o trečią dieną buvo nuvykę į Šiaulius pasižiurėti, kaip atrodo atsistatęs karo laiku išgriautas Kauno miestas.

Kai atvyksta Kaunan kurie užsienio svečiai, tai sunku yra rodyti jiems patsai miestas. Graži yra Laisvės alėja, bet ir šiai reikalinga dar daug kas pridėti: grendimas netikęs ir visa eilė namų yra tokios išvaizdos, kad miesto centre jiems tikrai ne vieta. Parodome statomus Lietuvos banko namus, bet Duonelaičio gatvė dar neišplanuota, nesulyginta, prie Finansų ministerijos šaligatvio riokso geležinė tvora. Tai statomi rumai nepadarė to įspudžio, koksai galėtų buti, jeigu jiems butų kita vieta aprinkta. Vieni gražiausiųjų naujos statybos Lietuvos Banko tarnautojų namai lygiu budu šviestų savo fasado grožiu, jeigu jie nebutų atsigrįžę tuo savo fasadu į senąsias Aušros tako medines lušneles ir tarsi gėdisi pasirodyti savo grožiu Kalnų gatvei. Lengvas ir dailus, kaip saldainių dėžutė, valstybės spaustuvei skirtas namas, bet dabar jame tilpsta kitos įstaigos, ir nežinia, kas galutinai jame apsigyvens. Mes džiaugiamės iškėlę Aleksoto aukštumosna Fizikos ir Chemijos institutą, bet akis nuleidę turime pasisakyti, kad ir šis didžiulis rumas, kursai iš visur, nelyginant Kauno elevatorius, yra regimas, kad ir jis, rasit, teks kokiai nors Kauno ligoninei. Taigi, nors ir turėtume kuomi iš naujos statybos pasigirti, bet visa toji statyba dar nėra suradusi Kaune kaip ir tinkamos vietos ir atrodo tik pripuolamai išdygusi.

Todel didesniu noru svečiai vežami automobiliais į tolimus priemiesčius, į Miesto ąžuolyną, į Mickevičiaus slėnį, į gražiausią savo reginiais aukštumą virš gelžkelio tunelio, nuo kur tokie žavėtini vaizdai Pažaislio, Panemunės pušyno, šio busimojo Kauno Bulonijos miško, ir plačiojo Nemuno, kursai čion lenkiasi Panemunės link, kad apėmus ir apgaubus ir Aukštuosius ir Žemutinius Šančius. Dar dailesni vaizdai važiuojant iš Panemunės pušyno aukštesniuoju plentu, nuo kurio atsidengia visas Kauno vaizdas ir matosi keliaujant iki pat Aleksoto priemiesčio. Čion vėl miestas jau nebegražus: apirę, aplužę seni namukai, kurie ganėtinai liudija, jog čion gyvena biedni, nepasiturį Kauno piliečiai. Kaunas yra gražus tik iš tolimų apylinkių, kurios tarsi aukso rėmai puošia tą ne labai dailų vaizdelį — patį miestą. Apvažiojant svečius teko ne vieną kartą teisintis, delko tos visos apylinkės dar iki šiol neprijungtos prie miesto, nes juk taip aišku, kad ir platusis Žaliasis kalnas, ir Aukštieji Šančiai, ir Panemunė su abiem Frėdomis turėtų prigulėti prie miesto.

Tik jos ir tenka svetimšaliams rodyti. Bet Kauno piliečiai dar daugiau turi griautinų lušnelių Nemuno žemojoje pakrantėje, kame jie jaučiasi tvirtesniais šeimininkais ir nenori dėtis su apylinkių aukštumų gyventojais, kad nenustotų savo įtakos. Bene svarbiausioji vieta, ką Kaune galima parodyti tai generolo Nagevičiaus rupesniu įturtintas karo muziejus. Čion visoj pilnumoj jaučiama Lietuva — jos tolima praeitis, jos dabartis ir tveramoji ateities pajėga. Bet kaip tyčia tasai brangiausias turtas išdėstytas užmirštoj medžio daržinėj, nors tokiam muziejui reikėtų statyti ne menkesni rumai, kokie yra pastatyti Lietuvos banko tarnautojams. Nedideliame prie karo muziejaus sodnelyje prigrusta tiek visokių brangių paminklų, tiek pristatyta kryžių,kad atvykę svetimšaliai pamąsto, bene čion yra koksai kapinynas. Visi tie paminklai ir Basanavičiui, Daukantui ir Kudirkai turėtų buti išnešti kur į erdvesnes aikštes, kame visi praeiviai turėtų grožėtis, o neleisti jiems liudėti čion už gelžinių dviejų eilių tvorų, laukiant, kuomet karo invalidai atidarys sodnelio vartus. Atrodo, kad tik karo žinovams tarsi terupi visi tie paminklai, o ne visiems piliečiams, ne visai tautai. Taip jog nėra ir taip bent neturėtų buti.

Toliau, iš Kauno lankytinų vietų teko parodyti Čiurlionies galerija, kurios direktorius p. Galaunė yra suteikęs išsemiamų paaiškinimų, už kuriuos vardan svečių čion tenka padėkoti. Radio stotis, "Maisto" šaldytuvai, kuriais vis dar neužtenkamai piliečiai naudojasi, išbarstyti miešte Universiteto rumai, kuriuose dar nėra jokios tradicijos ir įsitikinimo, kad juose amžinai liks studentija, vis laukiąs grudų Kauno elevatorius ir viena kita senesniųjų bažnyčių, kurių sargai ar užveizdėtojai dažniausiai nemoka nupasakoti, nė kas jas pastatė, nė kame glūdi jų architekturos grožis, bendrai nežino savo istorijos, nelyginant, kaip patsai Kauno miestas, kursai iki šiol nėra pagaminęs savo istorijos, — tai ir visi praśmatnumai.

Toliau teko svečiams rodyti jau kuklias miesto įstaigas, kaip tat pradžios mokyklas, butų kolonijas, elgėtyną, gaisrininkų komandą. Čion yra šis tas padaryta, bet atvykę svečiai iš didesnių miestų mandagiai giria mus už neabejotinai gerus norus, bet visos šios įstaigos pas juos plačiau ir geriau pastatytos, nes ir lėšų tiems reikalams buvo jau seniau daugiau skiriama, o mes juk naujakuriai. Miesto ambulatorijos, sveikatos centrai, kurie rupinas neščių moterų globa ir kudikių sveikata — tai, rasit, naujienybė, kurios ir pas juos nėra. Žinoma, neapsėjo kaip visados, be bendrų pietų su svečiais Trijų kunigaikščių kambaryje arba kokių priešpiečių Vytauto kalne, kaip ir visos eilės kalbų apie Pabaltės valstybių brolybę ir taikų sugyvenimą. Svečiai išvyko, sakydami didžiai patenkinti musų vaišingumu ir visu kuo, kas jiems tik teko matyti. Taip jau pripraśta.

"L. Ž."

PABALTĖS MIESTŲ ATSTOV. KONFERENCIJA

Pora žodžių iš konferencijos.

Konferencija Latvių miestų S-gos iniciatyva sukviesta, dalyvaujant po 25 atstovus iš Latvių, Lietuvos ir Estijos prasidėjo 25. V. 10 val. ryto, sveikina Latvijos prezidentas, ministeris pirmininkas, įvairios organizacijos (žinoma sbių), Seimo pirmininkas ir p. Rainis.

Skaityta referatai apie teisinę ir finansinę visų trijų respublikos miestų padėtį. Sunkiausia teisinė padėtis Lietuvoj, kur valdžia ir jos agentai persekioja ir slegia sav-bes. Tą pačią dieną išrinkta sekančios komisijos: 1) Teisinė, 2) finansinė, 3) S-gos ir organizacijos reikalams ir 4) statybos. Kiekviena respublika siunčia komisijos na po 3 atstovus.

Atstovai kelis kart fotografuoti ir interviuoti korespondentų.

Latvijos savivaldybininkai svečius priėmė didžiausiu nuoširdumu.

25. V. vakare pakviesti atstovai nacionalėn operon, kame statoma opera "Otello", dalyvaujant latvių operos žvaigždei Kaktinš. Po operos keliamas Latvijos miestų S-gos rantas. 26. vakare pakviesti atstovai rautan, kurį kelia Rygos miesto v-ba.

Atstovams parodė Rygos miestą. Aplankėme: 1) Miesto elektros stotį, 2) miesto meno namą, 3) ugnegesių skyrių, 4) miesto maudykles, ir kitas vietas.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass. by the LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA

J. PRONSKUS, Editor, K. J. PAULAUSKAS, Business Manager.

Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi buti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas saitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.00. Kanadoje ir kitur — $3.00 Pinigus geriausia siusti Pašto Money Orderius, adresuojant:

"Sandara". 327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1897.

Redakcijos Straipsniai.

KETURIOLIKTUS METUS PRADĖJUS

ALTS. XIII Seimas praėjo. Prasideda jau keturioliktieji organizuoto darbo metai. Šis pereitasis Seimas, kaip ir pati Sandaros organizacija pereitais metais, turėjo pergyventi nepaprastą savo patyrimams politikos momentą. Lietuvos politinis perversmas ir po jo sekanti beteisė padėtis negalėjo skaudžiausiai neatsiliepti į ALTS. organizaciją Amerikoje, kaipo į daugiausia aukų, pastangų ir meilės sudėjusią į Lietuvos laisvės aukurą. Todel, neskaitant kelių atskalų, visa ALTS. ir jos organai stojo griežtai teisybės pusėn ir nesvyruodami išlaikė savo aiškų tiesų nusistatymą, kurį ir patiekė savo šeimininkui — visuotinajam Seimui —užgirti ar papeikti.

Seimas rado ligi šiol eitają liniją teisingą, užgyrė ją ir **įgaliavo Centro organus ir ateityje stovėti ALT. Sandaros principų sargyboje**, ginant juos nuo pasikesinimų ardyti ar tai iš oro ar iš vidaus. Patvirtindamas nustatydamas ateičiai politinę liniją Seimas taip jau priėmė eilę patvarkymų organizacijai viduje susitvarkyti ir stiprėti. Iš šių sunkių kovos metų ALT. Sandara išėjo moraliai laimėtoja ir **politiniai žymiai sustiprėjo**, kas atsiliepė ir į jos augimą.

Šioje vietoje tektų išreikšti didžiausio pasigailėjimo, kad buv. ALTS. Prezidentas gerb. p. A. B. Strimaitis esančiomis aplinkybėmis nebegalėjo toliau vadovauti savo taip mylimai Sandarai ir kuriam laikui nuėmė kandidaturą į C. V. Prezidentus. Skirdamosi su savo idejos vadu ALTS. bus jam amžinai dėkinga už jo įdėtą meilę ir triusą, garbingai vadovaujant organizacijai taip sunkiais ir atsakomingais metais.

Organizacijos vėliavą tyrai išlaikytą ir aukštai iškeltą Seimas įteikė naujajam Prezidentui gerb. N. Rasteniui. Tad linkime kad nebutų sunki jam idejos draugų uždėtoji našta! Perėjus į sekamus Sandaros amžiaus metus reikalų ir pareigų nusimato daugybės. Teks bent dešimteriopai padidinti darbingumas organizacijos viduje ir **norint produktingai veikti**, teks daugely atvejų **reformuoti Sandaros vidaus technikinę strukturą.** Naujos pareigos naujų reikalavimų mums stato. Reikia ir savo namuose susitvarkyti. **Lietuva ir Amerika — Amerika Lietuva.** Del vienos negalima kitos užmiršti ir antraip. Gyvenimas reiks imti pilnumoje, kad ir atkeliavusiej ir čionai gimusieji lietuviai rastų sau darbo ir pareigos lygiai dirbti Sandaroj, ir kad atėjusi mus kada nors paveldėti jaunoji karta rastų taip nustatytas lietuvybės Amerikoj gaires, kad ir čia gimiai mokėtų link Lietuvos vairuoti.

LIUDNOS LYGIAGRETĖS

Pastaruoju laiku visas pasaulis vėl yra pasibaisėjęs nauja teroro ir politinių žudymų banga SSSR., prasidėjusia po Voikovo nušovimo Varšuvoj. Ženklui "keršto" kruvinieji čekistai Sovietuose spėjo jau iššaudyt kelias dešimts niekuo nekaltų žmonių "baltųjų". Šiurpas del tų žmogžudysčių dar darosi didesnis, kai ima aiškėti, jog ir patį Voikovą patys bolševikai čekistai bus nužudę. Šiaip ar taip, bet matyt turima reikalo su nauja biauria bolševikų čekos provokacija. Šie įvykiai dar labiau suburė civilizuoto pasaulio spėkas prieš bolševikus ir tas pasibiaurėjimas labai greit gali pereiti į atvirą ofensyvą ar blokadą prieš SSSR.

Gana panašius atsitikimus skaitome žiniose ateinančiose iš Lietuvos.... Pasirodo nesenai įvykęs karo lauko teismas Telšiuose pasmerkė vėl nužudyti 5 ir ilgiems metams kalėti 10 žmonių **belaisvių**, iš Varnių koncentr. stovyklos. Kaltinamosios priežastys atrodo nė kiek da[illegible] tikėtinos, kaip ir bolševikų čekos. Ten kaltina ba[illegible]me, čia raudonume — ir ten ir čia šaudo...

Įdomu ar Amerikos komunistėliai taip smarkiai šokę kurti "priešfašistines" tarybas pradės dabar lygiai kurtit priešbolševistines? K[illegible]vini štai faktai rodo, kad **komunistai ir fašistai yra lygus kraujo broliai.**

Svarbios žinios iš Lietuvos

(Oficialiai "Sandarai" pranešimai.

KRIKŠČIONYS NESUTINKA SU TAUTININKAIS

Velykoms pasirodė didelis skilimas tarp buvusiųjų tudviejų talkininkų. Krikščionių ministeriai Bistras ir Karvelis padavė atsistatydinimo prašymus. Ukininkų Sąjungos ministerius, linkusių prie tautininkų Šilingą ir Musteikį Uk. Sąj. valdyba išmetė iš Sąjungos narių. Kokiu kaulu nepasidalinta, tik spėliojama. Svarbiausia priežastis to "raskolo" buk esanti ta, kad tautininkai nenori "krikščioniško" pieno ir spiria Uk. Sąj. pienines dėtis su Žemės Ukio koperatyvų pieninėmis. Kitaip Ukin. Sąjunga negaunanti iš valdžios ragaišio savo reikalams. Kiti pasakoja, kad Voldemaras pludęs posėdy Karvelį ir iš to skylimas. Tikra tai, kad krikščionių laikraščius cenzorius majoras Kuizinas ėmė braukyti lygiai kai "L. Žinias" ir Respublikos viceprezidento interviu su Turausku viename "Ryto" numeryje buvo pusiau išbraukta. Pamanykite, ar rasite valstybę, kur jos viceprezidentas negalėtų laikraščiuose duoti tokiu žinių, kokių jis nori? Tautininkai rodo kovą **bonne mine aux mauvais jeu**, bet matomai yra sumišę ir pradeda vėl su liaudininkais koketuoti.

KAIP TAUTININKAI MANO IŠSILAIKYTI

Turėdami liaudininkų užstatą dr. J. Pajaujį, kaitinamą sukilimą ruošus, KR. Aps. ministeris Merkio lupomis siulo liaudininkams: dr. J. Pajaujį nesušaudyti, net visai paliuosuoti, bet jųs liaudininkai nesipriešinkite referendumo keliu pakeist rinkimų įstatymą tais budais, kad rinkikai galėtų buti ne jaunesni kai 25 metų, kad jie butų neberaščiai, kad kandidatai į seimą turėtų nemažiau kai 30 metų, kad vienas seimo narys butų renkamas ne nuo 28.-000 gyventojų, bet nuo 50.000-60.000. Krikščionių blokas referendumui priešinosi, liaudininkai kaipo konstitucijos gynėjai siulomos referendumo rųšies nepripažįsta. Tad visas tautininkų projektas yra neįvykdomas. — O tautininkai jaučia, jei jie neduos nei kokių tautinių reformų lietuvių elementui, tai jų rolė ateityje bus mažesnė už nolį. Iš tokio tragizmo jie gal išeitų, jei busimas seimas išeitų be mažumų, t. y. jei butų nustatytas rinkimų metras bent 50.000. Suprantama, kad tautininkų tada irgi nei vienas nepakliutų seiman. Bet visgi butų 17 gruodžio pateisinimas. — Ot žiurėkite, mes tuo veiksmu išgelbėjome seimą nuo žydų lenkų ir vokiečių! Čia nesvarbu tautininkams, kad tokis mažumų išstumimas iš seimo gali pakenkti Vilniaus atvadavimui. Tai dalykas tolimesnis., bet tuo tarpu jau 1927 m. jau galima butų girtis prieš mažiau susipratusius piliečius savo reforma.

Išmintingesnieji tautininkai numato, kad kelių šimtu karininkų parama negalima ilgai šalies valdyti ir kad galima katastrofa, nes kareiviai nepatenkinti ir 90% gyventojų stovi prieš tautininkų erą. Bet tautininkai apjakėliai, Voldemaro, Musteikio tipo, to nenori matyti. Taipogi nuo tos minties kai strausai, stengiasi slėptis ir tautininkai-škurninkai, kuriems tautininkų režimo žlugimas butų tikra pražutis, nes tuojau jie tektų teismo atsakomybėn. Šių tipų tautininkai drąsinasi teroru: suimsią nenuramas (liaudininkus, socialdemokratus, gal ir krikščionis), kai kurius sušaudysią, nurims ir škurninkai turėsią ilgą ramybę. Tokius valdymo metodus peršąs vienas variagas, buvęs bolševikų generolas, užimąs dabar L. Respubl. kariuomenėje ne menką vietą. Reikėtų 3000 sušaudyti ir viskas bus ramu.

PATAMSIO GALYBĖS VIRŠUNĖSE

Stebėtina, kad tautininkams viešpataujant lietuvių elementas daugely vietų atsidurė užkampy, išplaukė gi viršun puslenkai, lenkai, rusai, karjeristai-škurninkai. Jei nepriklausomybė lietuvių iškovota, jei ne bolševizmas, tų ponų dauguma butų taip ir pasilikę matuškoj Rosijoj. Štabo viešpačiai dar ir dabar lietuviškai blogai moka. Del to, girdėti kalbant, "Echo" rusų kalba dienraštis esti ten greičiau percenzuruojama, negu "L. Žinios". Prie progos galima parašyti, kad "L. Žinias" cenzuruoja ne vien cenzorius, bet ir Plechavičius ir pulk. Daukantas.

Tai karjeristams ir kyšininkams dabar gera gadynė. Pilna visokių gandų. Buk dabar plačiai eina įvairių dokumentų valymas, kad P—liai, L—tai, Y—čai, K—liai, M—kiai, L—kai, Sk—skai, N—čiai, Pl—čiai, Š—žiai ir tt. ir tt. nepakliutų teisman. O šnipų, šnipų! Galybės! Ir vis mokama ne maži pinigai jiems, vis iš sunkiai gaunamų šaly pinigų. Tokiu budu tautininkų režimas yra palaikomas mažos dalies tautininkų idealistų ir didelės dalies tautininkų škurninkų, kyšininkų, šnipu. karjeristų. Na ,ir kur čia Lietuva gali buti su tokiais elementais? Gaila A. Smetonos. kuris turi gražios praeities gabalų! Na ir kur čia nebijot ne akliems vadovams, kad juos viena nakčia netikėta pajėga gali nušluoti.

KAS YRA PARLAMENTARIZMO PRIEŠAI

Ateina galvon, kad parlamentarizmas tik ten gali gerai dirbti, kur gyventojai yra politiškai gerai jau išlavinti ir kur nėr militarizmo. Karininkams Seimas nepatinka, nes gali algas numušti arba etatus išbraukti. Kas kita monarkas. Jis karininkais remias ir jų nenuskriaus. Štai kodel parlamentarizmas gerai eina tik Anglijoj ir Jungtinėse Valstybėse.

Kitas parlamentarizmo neprietelius tai klerikalizmas. Katalikų kunigai visuomet veržasi valdžion, kad su pagelba jos aparato laikyti paklusnume aveles ir vesti po policijos priežiura į išganymą. Lietuvos Respublika kaip ir turi tuodu seimo neprieteliu.

Dabar atėjo bandymo ir ekzamenų metai. Ateitis parodys, ar mes pajėgsim piliečio teises apginti. Kiek šuliai yra naujoji Smetonos era padariusi nuostolių, sunku apskaitliuoti. Prieš 17 gruodžio perversmą pirkliai turėjo iš užsienio keliems mėnes. kreditą — prekėms. Kaune galėdavai kasdien pirkti tų daiktų, kokių randasi Karaliaučiuje. Dabar gi prekių Kaune pasidarė daug mažiau ir pirkliai tik už pinigą apsiima išrašyti dviejų trijų savaičių laikotarpy iš užsienio. Manoma, kad iš Liet. Respublikos tokiu budu yra ištraukta užsienin kelių dešimčių milijonų litų prekių. Kitaip tariant, atimta nuolatinė paskola.

PALYGINIMAS APIE 2 OŽKAS STUBOJE

Apie tikrą paskolą, nei U-len Co., nei Fundation Co., nei iš Anglų kaiptalistai dabar nekalba.

Dirbtuvės darbininkų skaičių mažina. Bedarbių skaičius augtų, tik Brazilija gelbsti. Privatinė iniciatyva nuslopinta. Draugijų, bendrovių susirinkimai praeina lyg susnudę. Visi susirupinę rytojaus, nežinia kaip bus. Kai kurie kapitalistai perleidžia savo išteklius užsienin. Apie Braziliją galvoja ne vien bedarbiai, bet ir kai kurie ponai iš viršunių — inž. Sys, Č-ka rupinasi įgyti tenai turtus. Gal jie ištikrųjų nujaučia, kad jie turės tenai neužilgio transportuotis.

Kaimai jaučia didelę stagnacija — gyvuliai pigus, grudų mažai kai kur ištisi kaimai keliasi į Braziliją ar Argentina. Valdžia tuo tarpu emigrantais nesirupinasi. Brazilijoj net konsulo nėra.

Kaip istorikas šią gadynę įvertins, negalima pasakyti tikrai, bet kad ji yra gyventojams sunki, juoda, alkana, tai tikra.

Ateina galvon anekdotas. Žydė su vaiku skundėsi rabinui, kad ji viename kambaryje jau nebegalinti išgyventi ir nežinanti kaip toliau jai buti. Rabinas patarė įsileisti kambarin dar ožką ir ateiti po 3 dienų. Tada žydė atėjusi pasisakė, kad dabar tai jau blogiau nebegali buti. Rabinas patarė dar vieną ožką įsigyvendinti ir po 3 dienų ateiti. Žydė atėjusi iš desperacijos verkte rekė. Rabinas liepė vieną ožką iškraustyti ir ateiti pas ji. Žydė atėjusi sakė, kad jau geriau. Tad rabinas įsakė ir antrą ožką išvaryti iš kambario ir pranešti kaip einasi. Žydė pranešė, kad jau dabar gerai. Tiek to anekdoto. Ir Lietuvoje tas pats. Skundėmės pirmiau, bet dabar prisiėmę nešvariu ožkų į buta, matome, kad gali buti dar blogiau.

R. U.

"RYTAS" IŠBRAUKYTAS

"Rytas" paskelbė priesaiką, ir konstituciją, girdi, prezidentas sulaužęs. Užtai išbraukta.

ĮBUSIANTI DIREKTORIJA.

Tautininkų susirinkimas nutaręs Seimo nešaukti ir paskelbti direktoriją iš Voldemaro, Aleksos ir Merkio.

SUSTABDĖ VIEŠUS DARBUS

Vid. reik. m-ja atėmė finansavimą viešųjų darbų. Kaune lieka be darbo apie 1000 bedarbių, Šiauliuose

Diktaturai Siaučiant Lietuvoje

(Tąsa)

D-ro Pajaujo byla Seime ir paskutinės III Seimo dienos

D-ras Pajaujis yra jaunas žmogus pernai užsienyj baigęs ekonomijos mokslus ir įgijęs daktaratą. Politikos darbe nors ir anksčiau dirbo, bet tik per III Seimo rinkimus pateko Seiman valstiečių liaudininkų sąrašu. Bendrai gabus vyras ir geras publicistas, ekonomistas ir neblogas ir vargu bau kas su juo šioj srityj galėtų konkuruoti.

D-ras Pajaujis, budamas Seimo atstovu, yra neliečiamas asmuo. Konstitucijos 38§ taip sako apie atstovo neliečiamybę: "Atstovo asmuo neliečiamas. Atstovą suimti galima tiktai Seimui sutikus, išskyrus tuos atsitikimus, kada atstovas yra užtiktas nusikaltimo vietoje (in flagranti).

Apie atstovo suėmimą ir suėmimo pamatą pranešama Seimo Pirmininkui ne vėliau po 48 valandų, kuris praneša apie tai Seimui jo artimiausiame posėdyje. Seimas gali suimtajam atstovui grąžinti laisvę."

Neteisėtai suėmus Kauno stotyj d-rą Pajaujį kada jis grįžo iš Šiaulių liaudininkų suvažiavimo kartu su draugais Lapinskiu ir Žygeliu — tuoj valstiečiai liaudininkai pareikalavo sukviesti Seimo posėdį.

Įvykusiame 8-IV Seimo posėdyj buvo išrinkta komisija iš penkių juristų, kurie 12-IV posėdyj pranešė, jog ats. d-ras Pajaujis yra neteisėtai ir be jokio pamato ir kaltės suimtas. Seimas 45 balsais prieš 30 balsų nutarė ats. Pajaujui grąžinti laisvę. Tokia balsų dauguma p. Voldemaro vyriausybei už netikusius darbus seimas pareiškė nepasitikėjimą. Po šio buvo perskaitytas Seimo paleidimo aktas.

Čia reikia štai kas pažymėti: už d-ro Pajaujo paleidimą balsavo ne tik jo idejos draugai,, bet ir šios partijos: socialdemokratai, ukininkų partija, kuri Ministerių kabinete turėjo du ministeriu, žydai, lenkai, vokiečiai ir klaipėdiečiai.

Reiškia — absoliutinė dauguma rado, jog ats. Pajaujis nekaltas ir turi buti tuoj iš kalėjimo paleistas.

Šiame posėdyj ypač gražiai ir nuosekliai kalbėjo valstiečių liaudininkų atstovai Z. Toliušis ir P. Dailidė, kurie visiškai sumurkdė ministerį pirmininką Voldemarą, aiškiai įrodydami, jog ats. Pajaujis neteisėtai suimtas, nekaltas ir tuoj turi buti paliuosuotas iš kalėjimo. Voldemaras visą laiką buvo raudonas, it vėžys.

Neminėdami Toliušio ar Dailidės kalbų urinio mes paduosime ats. Skipičio — ukininkų partijos atstovo kalbą, nes, mat, Skipitis iki šiol rėmė p. Voldemaro vyriaus., jų grupė turėjo du ministeriu — žemės ukio — Aleksa ir susisiekimo — Jankevičių. Taigi ukininkų partija, dalyvaudama valdžioje, galėjo geriau įvertinti ir charakterizuoti p. Voldemaro vyriausybės darbus. Atst. Skipitis paskutiniame III Seimo posėdyj šiaip kalbėjo:

"Gerbiamieji Seimo atstovai, Lietuvos ukininkų partija nuo pat dabartinės vyriausybės susidarymo pradžios dėjo pastangų vyriausybei sustiprinti ir sudaryti tvirtą ukiškają daugumą. Ji nuolat tarpininkavo tarp valdančių tautininkų grupės ir dar neįėjusių valdžion ukininkus atstovaujačių Seimo atstovų. Tačiau Lietuvos ukininkų partija su pasigailėjimu turi konstatuoti, kad dabartinė vyriausybė, nežiurint į labai palankias aplinkybes, nepanorėjo pasiremti sveikais pamatais, sudarytąja ukiškąja dauguma, o finansų ir ekonomineje politikoje pradėjo aiškiai krypti į krikščionių demokratų išvestas vėžes. Įstatymo projektas apie suteikimą Ministerių Kabinetui nekontroliuojamos teisės kelti ir mažinti muitus, savo nuožiura, galėjo buti sunaudotas tik **spekuliativiškiems atskirų asmenų reikalams**, o palaikymas partiniams tikslams sudarytų koperatyvų, dirbtinas skaldymas ukiškų organizacijų į dvi dali mažesniu ryškumu parodo, kad vyriausybei visai nerupi **ukininkų reikalai**, bet vyriausybė, pati sau nedrįsdama apie tai pripažinti, vykdo **krikščionių demokratų ir jų užpakalyje stovinčių biznierių politiką.**

Tik tuo galime aiškint, kodel dabartinė vyriausybė ligi šiol nesudarė tikros ukiškos daugumos, kuriai galėtų rupėti tik ukininkų reikalai, o ne koki nors pašaliniai tikslai. Mes nesakome, kad tautininkų grupė, kaipo tokia nenorėjo sudaryti ukiškos valdžios, bet mes sakome, kad kai kuriems tos grupės sąjungininkams daugumos sudarymas negalėjo patikti, nes butų sumažinęs jų įtaką vyriausybėje ir butų sutrukdęs kaip tą darbą, kurį jie norėtų atlikti tautininkų rankomis. Dabartinis ministerio pirmininko politikos rezultatas yra tas, kad vyriausybė kasdieną įgyja priešininkų. Iš pradžių reikėjo kovoti tik su komunistais kuriuos mes visi laikome Lietuvos priešais. Paskui atėjo eilė socialdemokratams. Vyriausybei pasirodė, kad **ir legales partijas be areštų ir karo teismų ji jau suvaldyti negali. Po socialdemokratų eina liaudininkai, bet tur but čia eilė nesibaigia. Tuo negali džiaugtis nei vienas patriotas** (kairėj smarkus plojimas). Kuo daugiau tautininkai įgyja nesutaikomų priešininkų, tuo daugiau jie įkliuva į kademų rankas. Matydama iš vyriausybės žygių finansinėje ir ekonominėje politikoje, kad vyriausybe negali atstovauti ukininkų interesams, kad ji nesugeba sudaryti nei Seime nei krašte reikalingos vyriausybei palaikyti daugumos, kad ji negali palaikyti krašte tvarkos **teisėtomis** priemonėmis, balsuosime už nepasitikėjimo formulą. (Kairėj smarkus plojimas)."

Šitoji valdžios atstovo kalba padarė be galo sunkų įspudį ir įnešė tiesiog visišką sumišimą tautininkų ir kademų eilėse. Ir kada tik buvo nubalsuotos dvi formulos — viena nepasitikėjimo p. Voldemaro vyriausybei, kita — grąžinti d-rui Pajaujui laisvę — tuoj p. Voldemaras įteikė prezidento rastą Seimo pirmininkui Stulginskui, kurs ir perskaite visam Seimui.

A. L. T. Sandaros 13 Seimas

LIETUVIŲ AUDITORIJOJ, 3133 SO. HALSTED ST.
CHICAGO, ILL. BIRŽELIO 13-15 D.

PIRMIEJI ĮSPUDŽIAI IŠ SEIMO

Pirmadienio rytą birželio 13 d. Lietuvių Auditorijos salėj jau apie 9 val. susirinko dauguma atstovų— chicagiečių ir iš tolimų vietų. Upas, kaip visuomet tokiuose atsitikimuose, kai susirenka senai besimatę artimi žmones kokiam svarbiam darbui, pakilęs gyvas. Atstovai ir svečiai susipažįsta, buriuoja, diskusuoja busimų darbų temomis. Laukiama dar kai-kurių svečių iš rytų šalies.

Apie 10.30 vienas Seimo organizatorių gerb. **Julius Švitra paskelbia Seimą** atidarytu. Atstovai užima vietas. Svečiai susėda galėdėse.

Pirmiausia parenkama mandatų komisija iš p. Gasiuno, Valančius ir Petraitienės. Laike atstovų mandatų patikrinimo duodama žodis kai kuriems atstovams. Pats p. Švitra sveikindamas XIII seimo atstovus pabrėžia skaitlinę 13 ir jos visokeriopą reikšme, rasdamas, kad jam pačiam, o todel tikimasi ir Seimui ši skaitlinė bus ne kabalistinis ženklas, bet garbingos ALTS. trylikos metų sukaktuvės. Visi atstovai buvo tos nuomonės, ką ir išreiškė sutartinu plojimu.

Po to kalba **advok. p. Uvikas iš Detroito,** labai gražioj kalboj pabrėždamas reikalą dirbti išvien Sandarai inteligentams profesionalams su visais kitais susipratusiais tautiečiais ir nurodė iš Amerikos politikos pavyzdžius, kad negalima į viešą gyvenimą ir politiką nešti asmeniškumo ir vaidų ir kviečia visus sandariečius laikyti savo aukščiausia dora santaiką ir draugiškumą savo tarpe ir nuomonės gerbimą kad ir pas savo priešą. D-ras Uvikas yra tikras amerikietis lietuvis, čionai gimes, bet jo graži lietuviška kalba, malonus tonas ir gražus patriotizmas visus sužavi.

Po jo pakviestas **adv. Bračiulis** senas Chicagos lietuvių veikėjas keliais žodžiais pasisako esąs kitokių pažiurų, kaip kad Sandariečiai ir esąs tik kaipo svečias. Už tyrą atvirumą atstovai gerb. advokatui padėkojo plojimu.

Sekamas **d-ras Drangelis** visiems gerai pažįstamas savo gražia tarme ir minties nuoseklumu, atsargiai palietęs Lietuvos įvykius pareiškė pasigailėjimo, kad gruodžio 17 d. įvykiai užklupo kraštą vos tik pradėjus tvarkytis, kviečia nesmerkt ir nebaust už nuomonių skirtumus, pažymi ALTS. padarytus per paskutinius metus milžiniškus darbus, pastebi, kad šiandien Sandara turi prisiauginusi daug gabių darbuotojų, toliau reiškia patenkinimo, kad ir ALTS. organizacija, kaipo gražiu idealų nešiotoja, laikosi disciplinos ir tvarkos, / apgailėstauja, kad kaikurių buv. senų sandariečių šiandien nėra musų tarpe (t. y. Širvydo ir Karpavičiaus) ir t.

"Tėvynės" redakt. p. Vitaitis karštai kviečia lietuvius organizuotis ir eiti į praktikos darbą Amerikoj, nupiešia Lietuvių tautos sunkenybes už vandenyno ir čionai, kreipia domėsį į jaunąją kartą, kviesdamas į bendrą frontą su SLA. dirbti jaunuomenės tautinio kilimo darbui.

"Sandaros" red. Pronskus pažymėdamas ALTS. kaipo demokratinių tautinių lietuvių centrumo branduolio didžius nuopelnus ir pasiaukavimą lietuvybei ir Lietuvos valstybės atsistatymui, kviečia ir ateičiai dar labiau suglausti savo pajėgas, jau trejopam uždaviniui: padėti ir moraliai gelbėti Lietuvos demokratijai, susirupinti savo broliais emigrantais Pietų Amerikos vergijon vykstančiais ir savo idealų paveldėtoja bepriaugančiaja jaunąją kartą.

Galop **svečias p. Radys** kaipo buvęs per 10 metų sandarietis dabar Valst. Liaudininkas karštai apibudino savo meilę Sandaros kaipo tyros demokratybės gynėjos principams, linkėdamas pasiekti visų idealų išsipildymo.

Po pertraukos kalbėjo svečias iš Lietuvos lakunas **kapit. Darius,** buvęs Amerikos armijos karininkas, paskui Lietuvos kariuomenės savanoris. Papasakojo apie Lietuvos kariuomenės tautinį upą ir Lietuvos jaunuomenės sportinę dvasią, kviesdamas ir Amerikoj dėti pastangų jaunuomenei traukti į savo sporto ir kulturos organizacijas.

Po to išrinkta Seimo prezidiumas iš pirm. p. Semaškos ir vicepirm. adv. Uviko, sekret. p. Švitros ir Vaidilos, kurie įnešus Amerikos ir Lietuvos valstybines vėliavas ir sugiedojus Tautos Himną ir užėmė vietas.

Komisijų išrinkta: **rezoliucijų** komisijon: adv. Kodis, Pronskus ir Orentas, **aukų ir pasveikinimų** komisija p. Katkevičienė, Petraitienė, Janulis, **įnešimų** komisija: K. Paulauskas, Kasparaitis, Bardauskas; **seimo maršalka** p. G. Lukas.

Seimo darbų tvarka paskelbta tokia:

1. Seimo atidarymas.
2. Prezidiumo rinkimas.
3. Mandatų komisijos rinkimas.
4. Pasveikinimai.
5. Skaitymas ir priėmimas protokolo.
6. Centro Valdybos raportai.
7. Kontrolės Komisijos raportai.
8. Politinio Iždo valdybos raportai.
9. Apšvietos Komisijos raportai.
10. Pranešimai kuopų atstovų.
11. Statuto klausimas.
12. Santykiai su kitomis partijomis ir organizacijomis.
13. Nauji įnešimai ir sumanymai.

C-ro perkėlimas, C. V-bos rinkimai — kandidatai.

14. Centro Valdybos įvesdinimas.
15. Rinkimai pastoviųjų komisijų:
    a) Politinio Iždo.
    b) Kontrolės Komisijos,
    i) Apšvietos Komisijos,-
    d) Partijos Teismo Komisijos.
16. Vietos skyrimas seančiam seimui.
17. Seimo uždarymas.

Atstovai buvo nuo: AL. TS. 2 Apskričio New Britaine, Conn. Antanas Orentas, nuo 4 Apskr. St. Kodis ir P. Petraitienė; nuo Pittsburgo Apskričio Povylas Marmokas ir Adelė Gilienė; nuo 23 kp. Chicago, Ill. Kažys, Rugis, K. J. Semaška ir kun. P. P. Zalinka; nuo 25 kp. Chicagoj, Il. Dr. S. Naikelis, Dr. A. Zimontas, B. Janulis, G. Lukas, K. Vilkas, M. Vaidyla, M. Žalpienė, K. Katkevičienė ir St. Valančius, nuo 29 kp. Detroit, Mich. adv. J. P. Uvikas; nuo 36 kp. Pittsburgh, Pa. Marmokas ir F. Pikšrys; nuo 75 kp. Chicago, Ill. Dr. K. Drangelis, A. A. Tulys, N. C. Krukonis, P. Gasiunas, I. Bardauskas, J. Andriulienė. J. Švitra; nuo 79 kp. Pittsburgh, Pa. A. Gilius; nuo 82 kp. Clinton. Ind. Dom. Riauka, nuo 35 kp. Racine, Wis. M. Kasparaitis. Nuo Centro valdybos sekretorius K. J, Paulauskas ir redaktorius J. Pronskus. Viso delegatų 33.

NUTARIMAI

Sveikinimų Seimui su aukomis, įnešimais ir sumanymais per visas 3 dienas perskaityta į kelias dešimts. Aukų viso prisiųsta $456.50. Sąrašai ir paskirstymas bus paskelbti iš protokolo kitame n-ry. Iš įnešimų, kuriuos Seimas priėmė domėn ir užprotokolavo vykdymui paminėtini svarbiausi:

ALTS. nuosavų namų reikalu kad butų fondas inkorporuotas ir planas greičiau vykdomas; rupintis lietuviais emigrantais Pietų Amerikoj vargstančiais, ,kad jiems butų siuntinėjama "Sandara" ir jais rupinamasi organo skiltyse, kad butų teikiama moralės pašalpos ir patarimų, atsidurusiems dideliame varge Brazilijoj.

Raginama Centras baigti išleisti ALTS. konstituciją ir greit išsiuntinėti kuopoms.

Anksčiau negu ligi šiolei skelbti Centro Valdybos rinkimus ir laiku pravesti per kuopas kandidatų nominacijas.

Kad centras pranešinėtų tam tikrais biuletinais kuopoms skubias ir svarbias politines naujienas, ypač žinias iš Lietuvos.

Kad Centras išplėstų ir sutvarkytų ALTS. spausstuvės bizį, ieškotų daugiau darbų ir juos tvarkingai atliktų.

Kad Centras įsigytų tam tikrą organizatorių, kuris tvarkytų kuopas, steigtų naujas ir platintų organizacijos spaudos leidinius.

Kad Centro Valdyba stengtųsi turėti ir palaikyti kuoartimiausius ryšius su kuopomis ir teiktų joms visokių patarimų bei teiktų medžiagos svarstymui susirinkimuose.

Suspenduotiems delei bet kurių priežasčių nariams kad butų sulaikoma siuntinėti laikraštis.

Kad C. V-ba siuntinėtų kuopoms tvarkingai atskaitas iš savo darbų bei pajamų išlaidų.

Kad Centras ragintų kuopų narius dauginti narių ir kuopų skaičių, platinti laikraštį "Sandarą" ir rinkti skelbimų iš savo kolonijų į savo kolonijos skyrius.

Kad butų grąžinami korespondentams redakcijos nesunaudoti raštai ir korespondencijos.

/Organizuoti jaunuomenės sporto ratelius, į kuriuos atitraukti iš svetimtaučių organizacijų lietuvišką jaunimą ir aprupinti savo sportininkus reikalingomis įmonėmis.

Kad į Seimą atstovais butų renkami tik nemažiau metų išbuvę ir tvarkingai apsimokėję kuopų nariai.

Kad kiekvienos 3 kuopos galėtų sutverti savo apskritį ir tame apskrity steigti daugiau savo kuopų.

Kad apskričiai turėtų per metus 2 kartu suvažiavimus: rudenį žiemos darbams ir pavasarį — vasaros veikimui aptarti.

Kad apskričiai galėtų tverti ir tvirtinti naujas kuopas.

Kad Seimui besiartinant C. V-ba paskelbtų kuopoms organizacijos stovį, t. y. kuopų padėtį ir veiklumą.

Kad ALTS. dalyvautų visokiose kulturinėse ir pašalpinėse draugijose bei klubuose.

Kad ALTS. kreiptų kuo daugiausiai dėmėsio į jaunuomenės tautinį auklėjimą.

Kad ALTS. organas "Sandara" ateity butų leidžiama 2-3 kart per savaitę arba galėtų virsti dienraščiu. Tas reikalas palikt C. V-bos nuožiurai.

Kad Centro Valdyba ir organas ir ateity griežtai gintų savo konstitucijos principus ir neleistų jų ardyti ar žeminti organizacijos vardu prisidengus.

Kad butų remiamas SL. A. prieš bolševikų pasikėsinimus ardyti.

Priimta domėn p. Mikolainio sumanymas, kad Sandara pasidarytų akcinė bendrovė.

Nutarta, kad Sandara nuo šiol aktingai dalyvautų Amerikos politikoj, kaipo politinė organizacija. Tam reikalui išrinktas Politinis komitetas iš advok. Uviko, Kodžio ir d-ro Viniko. Komisijai pirmininkaus C. V-bos prezidentas.

Apsvarstyta Sandaros rezidencijos klausimas ir išrinkta tam tikslui komisija iš adv. Kodžio —Chicaga, p. Orento — Waterbury, p. A. Gilienės —Pittsburgh, Sekio — Hartford, ir p. Jurgeliuno — Montello. Komisija turės susipažinti su galimybėmis kitose kolonijose ir patiekti C. V-bai savo nuomonę.

Toliau išrinkta šios komisijos: Teisių Komisija: advok. Uvikas, Kodis ir Zymontas.

Politinio Iždo Valdyba Semaška iš Chicago, Motuza iš Detroito, A. B. Strimaitis iš New Yorko, Marmoka iš Pittsburgh, Orentas iš Waterbury.

Revizijos ir kontrolės komisijon be nominuotų išrinktas dar M. Biekša iš Bostono.

Seimas kitą metą šaukti nutarta Baltimorėj.

Ar Naudinga Lietuvai Karas už Svetimos Valstybės Interesus?

Praužė didysai karas, nušienėsęs milionus jaunų pačių darbingiausių žmonių, sutriuškino visą eilę tvirtovių ir šiaip piliečių namų, prarijo didžiausius turtus, paliko jis visą eilę nuklotų lavonais laukų, sunaikino begal. žmonių gyvenimus ir regimai paliko didžiausią pasibaisėjimą.

Šiandien, neatsižvelgiant į visas šaukiamas nusiginklavimų konferencijas, nežiurint į daromas tarp atskirų valstybių nepuolimo sutartis, neatsižvelgiant į rodomą norą visa išspręsti Tautų Sąjungoje, vadinasi, ramiu keliu, ir visa tat turint omeny šiandien matome, kad didelis karas yra vėl prieš akis.

Tas karas kyla del tokių pačių priežasčių, kaip ir didysai, — del ekonominių reikalų, tiesa šianden numatoma kitokis susigrupavimas, jei praeitasai karas buvo Europos valstybių torpe ir kitos žemės taip didelės rolės nevaidino, tai stovimasai prieš akis bus karas Europos kai kurių valstybių su Azija-Kinija.

Yra taip, mes matome, kad Vokietija ir Prancuzija veikiausiai paliks nuošaly, gi Anglija kuri iki šiol labai plačiai naudojasi Kinijos turtais, grupuoja apie save visą eilę valstybių talkininkių, kurių tarpan ir Lietuvą nori įtraukti. tad šita ir verčia šiuo klausimu pakalbėti.

Jei karas kai kada yra butinas ir neišvengiamas savo pavergtuosius brolius siekiant atpalaidoti, arba nuo pavergėju atsikratant ir savo nepriklausomybės pamatus bekuriant, tai jis visai yra kenksmingas valstybei eiti ir kovoti už svetimus interesus. nešti savo broliu galvas, kad palaikyti vergovę, išnaudojimą.

Karas dažnai sulaužo didžiules valstybes, jų nepriklausomybių sąskaiton, tuo labiau jis pavojingas mažai valstybei, kaip Lietuva, kuri dar neužgydė didžiojo karo žaizdas, dar visa eilė žmonių neatsistatė, ekonominė padėtis ir taip gana bloga.

Kai kam gali buti labai keista, kad buk Lietuva ruošiasi karan, bet neužmirškime, kad patsai karas taipgi yra pikta ir skaudi keistenybė, be to, neužmirškime, kad Lietuva tautininkams (jie taip save vadina, gi tikri tautos musų priešai) bevaldant, musų tėvynė tapo net mainų objektu didžiulių valstybių akyse, aš turiu omeny apie jos atidavimą Lenkijai, kuri savu keliu grąžintų Vokietijai Dancigo kraštą, neužmirškime ir tat, kad smetonininkai neturėdami visiškai krašte pasitikėjimo ir vedą musų valstybę bedugnėn, turi žmonių atydą kur nors nukreipti.

Daug šiandien kalbama apie demokratizmą, apie tat daug ir rašoma, viešai skelbiama, kad kiekviena tauta tam tikrame plote gyvenanti, gali savarankiškai tvarkytis, tačiau neatsižvelgint kad vergovė ir prekiavimas juodaisiais galop panaikinta, gyvenime matome išnaudojamas ištisas tautas, matome svetimų žmonių darbu ir jų skurdu neblogai begyvenant kai kuriu Europos valstybių, — Anglija.

Aš šiuo kalbu apie Kiniją, apie tą keturiašimtmilioninę geltonųjų tautą, kuri kadaise statė didžiules sienas, kad atsiskirti nuo Europos kulturos, kuri 1811 metais per kovą ir aukas numetė imperatorių sauvalę, pasiskelbė respublika. Aš kalbu apie tą Kiniją, kur apart Amerikos J. V. kai kurių Europos valstybių, Anglija turi didžiules koncesijas, jaučiasi šeimininke, kuri išnaudoja kuobaisiausiai vietinius gyventojus.

Galop sujudo tas didžiulis milžinas, tauta įsitikino, kad reikią nuo neprašytų svečių ir globėjų atsikratyti ir tas akis atveriantis milžinas nenorima pripažinti, jis patinkamas kanuolėmis ir kulkosvaidžiais, asmenų kurie save skaito civilizuotos Anglijos kariais.

Dalis Kinijos valdoma anglų talkininko diktatoriaus Čangstolino, kita dalis, pietinė Kinija pradėjo judėti, judėjimas vis daugiau įtraukia žmonių, kovoje į šuvį atsako šuviu ir eina visos šalies liuosuoti.

Bet šiandien anglai traukia kariuomenės didesnes vis jėgas, net mano ją visą okupuoti, žinoma jei tik galėtų, bet Anglija mato, kad viena neįveiks tą didžulę valstybę, neįstengs nuslopinti tautinio judėjimo, ji žino kad palieśdama Kiniją susidurs ir su Sovietų Rusija, kuri šiaip ar taip tą judėjimą palaiko.

Ir va, kada Anglijos masės reikalauja atimti rankas nuo Kinijos, atšaukti kariuomenę ir duoti tautai savistoviai tvarkytis, tuo metu konservatorių valdžia rengiasi karan, ieško talkininkų, veda derybas.

Anglija nori karan įtraukti apart Italijos, Vengrijos, Rumunijos, Lenkijos ir Lietuvą, nori kad ir musų sunųs eitų žudyti ir patys žutų vardan: lai gyvuoja išnaudojimas, tautų vergovė. bet lai plėčiasi imperialistiniai Anglijos keliai, norima kad musų sunus eitų padėti nuslopinti atgimstančią iš po ilgos priespaudos tautą.

Taip, musų tėvynę norima įtraukti karan prieš Kiniją, prieš tą tautą kuri kenčia priešpaudą yra išnaudojama, kaip mes savo laiku buvome. Mums žinoma su kinais susidurti netektų, musų kraujas norima pralieti prieš Sovietų Rusiją.

O kad Anglija apie tat rimtai mano, planuoja busimą kampaniją, kurios dalininke ir Lietuvą nori matyti, tai tas yra nepaslaptis, apie tat ir spauda jau patylom kalba.

Kadangi karėje su Sovietais Lenkija gali gana žymų vaidmenį vaidinti ir kadangi ji su Lietuva yra bloguose santykiuose neatsižvelgiant į visas pastangas smetonininkų sutaikinti, žinoma musų nepriklausomybės išsižadėjimo sąskaiton, Anglija ir Prancuzija daro dargi į dabartinę neatsakomingą ir be pasitikėjimo vyriausybę priespaudą, kad Lietuva su Lenkija susitartų.

Nesenai Kaune lankėsi Anglijos atstovas Pabaltės valstybėms, nuolat gyvenantis Rygoje ir dalyvaujant Prancuzijos atstovui Lietuvoje, tarėsi su p. Voldemaru.

Pasitarimo vaisiai nepaduoti, bet jau užsienio spauda kalba, kad čia taipgi buvo sutaikinimo tarpininkavimas.

Šioj susitaikinimo su lenkais srity tautininkai suskubo kai ką jau pasiekti, visai butų nepavydėtina jei tas nežemintų Lietuvos vardą, taip, jau Anglijos firmos gavo leidimą plukdyti Nemunu Vilnijoje sukirstus medžius, šiuo kart 100,000 kiltmeterių.*)

Kad su Lenkija nuolat kalbamasi, vedamą slapta derybos, tas taipgi ne paslaptis.

Va kur musų tėvynė vedama neatsakomingų vadų, pagrobusių valdžią kardu ir visą perversmą įvykdę Lenkijos pinigais, lenkų Plechavičių — Glovackių, obalsiu: **šalin demokratinė tvarka ir jos reiškėjas seimas, šalin liaudies valia ir norai, lai gyvuoja unija su Lenkija ir karas su Sovietų Rusija.**

Tai nėra prasimanymas, bet tai yra daugiau kaip tikrenybė ir kiekvienas kuris turėjo galimybės daugiau į perversmo dalyvius ir dabartinę vedamą liniją įsigilinti tą puikiai mato.

Italijoje, kur siaučia fašizmo teroras, kur žmonės atiduoti policininko fašisto rankosna, kur gyventojų skurdas kas met auga, ten taipgi nuolat žvanginama kardu, kalbama apie priešus ir karą, kad tik nukreipus žmones kiton pusėn, kad jie neturėtų laiko tikruosius kaltininkus pilnumoje įvertinti ir galvoti apie ju atsikratyma, panašus vaizdas yra dabar ir Lietuvoje.

Kur mes nueisime, kas atsitiks su Lietuva, netolima ateitis parodys.

V. M—us.

---

*) Iš mišku plukdymo Nemunu nieko neišėio; lenkai reikalauja pirma sudaryti su Lietuva susisiekimo ir konsuliarines sutartis. **Red.**

NEW BRITAIN, CONN.

SLA. 34 kp. rengiasi skaitlingai dalyvauti apskričio išvažiavime, kuris įvyks 17 d. liepos, New Haven, Conn. Komisija jau darbuojasi, rengiasi sudaryti "tymą" virvės traukimui ir žada visus Conn. vyrus nutraukte. Žinoma, Ney Britaine yra stiprų vyrų todel ne abejotina, kad gali palikti Conn. čempionais virvės traukime. Visiems patartina ruoštis į minėtą pikniką pamatyti visokių įdomybių.

Plunksna No. 1

ŠTAI KĄ ŽMONĖS SAKO APIE NAUJOKŲ CIGARUS

Simano Daukanto, Lietuvos Istoriko, artimas giminė ANTANAS DAUKANTAS, So. Brooklyn, N. Y., taip sako: "Naujokai, jųs cigarai man labai patinka ir aš myliu juos rukyti, o kostumieriai vis reikalauja JONO-JOHN'S CIGARS, dabar dar geresni kaip kada nors pirmiau buvo!"

Pilietis J. BALSAVIČE, 51 Sheridan st., Wilkes Barre, Pa WHOLESALE CIGAR AGENT rašo: "Jųs cigarai labai geri, ir vėl prisiųskite 1,000 John's Cigar, 1,000 Petro po 10c. ir 200 vardu Vytauto po 15c. — paskubykit!

Teipat J. T. Vaitekunas, 679 N. Main st. Brockton, Mass

Daugybės privatiškų žmonių biznierių Brooklyne ir kituose miestuose, taip kalba ir rašo apie NAUJOKŲ CIGARUS!

Gerbiami Viengenčiai savo miestuose reikalaukit biznierio NAUJOKŲ CIGARŲ. Restauracijose, užeigose, ir kituose štoruose mes pristatome visur per paštą, daug ar mažai. — Biznieriams ir privatiškiems žmonėms anmokam lėšas. — Rukysi ir džiaugsis. Adresuot: NAUJOKŲ CIGAR FACTORY 267 Division ave., Brooklyn, N. Y.

Įvairos žiinos Apie Įvairius Pavengimus

AMERIKOS LIETUVIŲ VEIKIMAS

Rašo "Sandaros" Korespondentai

PHILADELPHIA, PA.

Philadelphia trečias iš eilės miestas Suv. Valst. gyventojų skaičium. Milžiniškas miestas, o dar milžiniškesnės jojo darbų užmačios. Kartais musų miestą kiti vadina "didelių kaimu", delei žemumo statybų ir galingo jojo išsidrėkimo nuo upės Delaware iš Rytų į Vakarus, Šiaurės ir Pietus. "Didelių kaimu" Philadelphijos dabar jau negalima pavadinti, nes milžiniškai-kuturiški darbai, "dangu siekianti murai", vienas po kitam dygsta lyg grybai po našio lietaus.

Kaipo lietuvių kolonija, Philadelphia tur but ir bus trečia, nes čia galima lietuvių rasti tarpe 15-18 tukstančių. Turint laiko apie juos labai daug galima aprašyti ir dar labai įdomiai. Netruksta čia ir prastų atsitikimų, tik dėja kad nėra kam apie tai pranešti. Tačiau nereikia manyti, kad Philadelphijos lietuvių tarpe nesiranda prakilnumo idėjos, prakilnius lietuviams darbus dirbti. Apie tai aš čia ir noriu pakalbėti.

Ko Philadelphijos lietuviai nėra matę, ko čia jie neturėjo arba ko jie čia neturi. Atsibuvę visuotini lietuvių seimai, "Amerikos Lietuvių Diena", apvaikščiojant 150 metų Amerikos Neprigulmybės pereitais metais sukaktuves, turi net keturias lietuviškas parapijas (tris Rymo, vieną neprigulmingą), dvi dideles sales, girdima Šiaurės miesto lietuviai rengiasi pirkti gatavą arba statyti naują, trečią svetainę; draugijų, kliubų, dvi finansines organizacijas — "First Lithuanian Building and Loan Association", kuri kapitalo turi virš 1.500,000 dolerių, antra "Lithuanian Central Building and Loan Assocaition", kiek kapitalo paskutinė turi, šios koresp. rašytojui neteko patirti. Lietuvių Neprigulminga Parapija įsigyjo nuosavas kapines 15 akrų žemės už $10,000, o dauguma lietuvių turi įsigyję sau gyvenamus arba biznio namus. Randasi nemažai pasiturinčių ir gerokai turtingų.

Visi, keli čia pažymėti, viršui dalykai yra labai svarbus ir didžiai pagirtini. Bet vienas labai svarbus reikalas vietos lietuvių gyvenime buvo iki šiol apleistas, o tai vietos lietuvių **politikos klausimas.**

Viską turint, draugijas atsitikime ligos ar mirties, bažnyčias dvasiškai žmones aprupinti, viešas svetaines susirinkimų, šokių, bankietams ir kitiems kulturiniams tikslams, finansines organizacijas pagelbėti nuosavybę lietuviams įsigyti, visais įvardintais viršui, o daugel nepaminėtais reikalais, vietos lietuvių veikėjų protas perdaug buvo užimtas. Apie politiką mažai kam apėjo ir niekas nedėjo tam darbui svarbos. Tiktai reikalingiausiai apsiruošus, sustojus lietuvių įvaižavimui į Ameriką, po Didžiojo Pasaulinio Karo lietuvių gyvenimui persikeitus, pradėjo vietos lietuviuose gludėti mintis, kad jau gana buti ir toliaus gyventi atėjuno "grinoriaus" gyvenimu šioje šalyje. Lietuvon gryžti apsigyventi, po tiek metų pragyvenus čionai, nelabai kas pasirodo smagu. Jeigu dar Lietuvoj butų geresnė valdžia ir jos patvarka, ne vienas dar grįžtų, bet kaip dabar, reikės "amžinai" Amerikoje apsigyventi ir pasirengti čionai mirti. Jeigu taip gyvenimo likimas skyrė lietuviams tokią padėtį, tai kodel, pasilikus čionai apsigyventi, netapti šios šalies piliečiu ir lietuviams nesigilinti į vietos politiškąjį gyvenimą?

Ši sveika mintis buvo jau seniau vietos veikėjų pasėta, bet ant nelaimės jinai neatrado tais laikais tinkamos sau dirvos. Ta mintis ir užmezgimo darbas yra pasekmė dabartinio, tik naujai atgimusio. Visai atgimęs naujai darbas turėtų apeiti visus piliečius ir nepiliečius vietos lietuvius, nes jisai mum gyvenant čionai labai reikalingas yra.

Paskutiniu laiku, iniciatyva Charles Cheleden, čia gimusio jauno lietuvio ir baigusio mokslus Pennsylvania Universitete, sumanyta organizuoti Lietuvius Amerikos piliečius į vieną organizatyvį kuną, nepiliečius padaryti tokiais, ir kad lietuviai darbuotus politiškon linkmėn savo aspiracijų siekimui, kaip kiti ateiviai daro. Buvo šaukta jau keli susirinkimai tam tikslui ir valdyba jau paskirta "charteri" išimti; juo rupinsis adv. M. M. Slikas. Projektai daromi konstitucijai ir kaip greit bus galutinai patvarkyti visa, bus paskelbta spaudoje.

Ši vietos lietuvių organizacija užvardinta Lithuanian American Citizens League ir bus grynai polititška. Nusistatymas pažvalgų, tikėjimo ar netikėjimo klausimai, visai šioje organizacijoje neras vietos ir nebus gvildenami. Tikslas šios Lietuvių Amerikos Piliečių Lygos bus maž daug toks:

1. Organizuoti visus Philadelphijos lietuvius Amerikos piliečius; (a) nepiliečius naturalizuoti, dapadedant jiems patapti piliečiai; 2. Gilintis į vietos ir viso krašto politiką; (a) pagelbėti lietuviams kandidatams visuose rinkimuose; (b) kur nesiranda lietuvių kandidatų, išstatyti juos; (c) darbuotis, kad lietuviai galėtų gauti valdiškas vietas, įvairiose įstaigose; (d) rinkimams atėjus miesto valstijos ar nacionales, balsuot už tuos kandidatus, kurie turi prijautimą arba gerą padarytų ką nors lietuviams; (s) pagelbėti lietuviams ieškant pagelbos, nelaimei atsitikus arba ieškant užtarimo ar favorizmo; (f) reikalauti palaikyti švarumą lietuviais apgyventose vietose.

Šie dėsniai yra sveiki ir labai reikalingi musų gyvenime. Randasi lietuvių ypač čia gimusių, kurie mokslus baigė, norėtų dasigauti prie valdiškų vietų arba kandidatuoti į kokį urėdą, reikalinga tokiems padėti. Lietuvis gavęs vietą prie kokoi nors valdiško vairo, visados pagelbės savieniems, kaip kitataučiai tai daro, nes tas naturalus daiktas. Todel Philadelphijos lietuviai Amerikos piliečiai yra kviečiami prisirašyti prie minėtos organizacijos, traukti prie savęs nepiliečius ir jiems dapadėti pastoti tokiais. Reikalinga, kad ateinančiuose miesto rinkimuose lietuviai turėtų armiją kokių 5000 organizuotų piliečių, ir išstatyti savo kandidatus į miesto urėdus. Jeigu jus, piliečiai, tai suprasite ir dapadėsite mums suorganizuot tokią armiją, tik tuomet pasijusite, kad esate galingi, kad neuždyką jus prisiėmėte Suvienytų Valstijų pilietybę. Esant organizuotais, mus visur pagodos, užtars ir duos reikale pagelbą. Įstojimas organizacijon labai lengvas ir liuosas. Įstojimas 50c., mėnesinė mokestis 10c. Kandidato liudijimas — "certificate of naturalization", tai viskas. Kitokių kvotimų nereikalaujama.

Philadelphiečiai, skaitykite šį pranešimą ir tą žinią platinkite tarp visų. Tėmykite šaukiamus susirinkimus ir kuodaugiausiai juosna atsilankykit Lietuvių Tautiško Pašelpinio Kliubo svetainėje, 928 E. Moyamensing ave.

Z. Jankauskas,
Presos Kom.

HARTFORD, CONN.

Įvairios žinios.

Birželio 12 d. vietinė Sandaros 46-ta kuopa turėjo išvažiavimą-pikniką Lietuv. Draugijų Sąryšio Parke. Diena pasitaikė ukanota ir apsiniaukus, taigi svečių privažiavo nedaugiausia, bet vistiek pat išvažiavimas nusisekė ir kuopa padarys šiek tiek pelno. Jaunuomenė pasišoko, pasilinksmino; apart to buvo užtektinai žaislų, k. a.: pypkių rukymas, pajų valgymas, "trijų kojų bėgimas, vinių kalimas, kiaušinių nešimas šaukšte, bonkų rinkimas, obuolių valgymas, ir t. p. Atsižymėjusieji gavo dovanų. Išvažiavime daugiausia dirbo ir visą tvarką prižiurėjo kuopos sekretorius B. Vedeikis. Dirbo ir kiti sandariečiai, bet vistiek reikia nupeikti kitus kuopos narius, kurie neatvažiavo, nepadėjo dirbti. Visi nariai turėtų atjausti savo reikalus ir visi išvien darbuotis, o ne apkrauti darbais vien tik kuopos valdybos.

Kuopa į Seimą delegato nesiuntė, bet užtai pagamino kelioliką įnešimų ir sykiu pasiuntė $10. aukų Sandaros reikalams.

Sekantysis kuopos narių susirinkimas įvyks Liepos 3 dieną, išryto, 10 val. Butinai visi nariai sueikite, nes jau gana miegoti ir nepalikti visus darbus dirbti vien tik kuopos valdybai, bet turite visi prisidėti savo darbu ir rupintis visi Sandaros reikalais. Ypač svarbu, kad prie kuopos prisirašytų daugiau jaunimo ir padėtų dirbti musų politikos ir kulturos darbuose. Čia daug yra neorganizuoto jaunimo ir jį reikėtų visomis galėmis traukti prie Sandaros kuopos. Taipgi čia yra nemažai musų biznierių, ir juos reikėtų pritraukti prie kuopos.

Čia nesenai mirė Stasys Gaidys. Jis gyveno sau vienutis pasistatytoje stubelėjo Windsore. Giminių čia jokių nepaliko, bet turto paliko suvirš $4000. Prieš mirsiant paliko raštu palikimą ir paskyrė savo turtą broliui ir seseriai gyvenantiems Lietuvoje, Alytaus apskrity. Rodos visas šis reikalas nuėjo i teismo rankas ir žinoma praslinks nemažai laiko pakol vel Gaidžio brolis ir sesuo gaus jo palikimą.

Į vietą mirusio pereitose velykose vargonininko Laurino Deltuvos atėjo vargoninikauti iš New Britain p. Vasaitis. Jis kaipo muzikas ir meninink as, tikimės, daug dailėje nuveiks, nes čia yra daug jaunimo ir galėtų užlaikyti du dideliu choru, vadinas, apart bažnytinio dar ir svietiškąjį chorą, o šiam pastaram čia yra didelė dirva.

Pirmiau "Sandaroje" buvo rašyta, kad pas mus yra daug biznieriu, bet kodel jie nesiskelbia "Sandaroje"? Kaip pažiuri kitų miestų biznierius tai jie skelbiasi "S." o musų biznieriai, kurie nori iš lietuvių gyventi, bet nematyti, kad jie remtų musų spaudą, laikraštį. Sandariečiam reikėtų pasidarbuoti, kad visi musų biznieriai skelbtųsi savo biznius "S-roj".

K. Pirm.

NEW BRITAIN, CONN.

"Mirtų Vainikas" scenoje.

ALT. Sandaros 32 kuop. pastangomis gegužio 22 d. buvo pastatytas scenoje veikalas "Mirtų Vainikas" po vodovyste p. J. Luko. Veikalas yra labai svarbus ir musų artistai savo roles gana gerai atliko. Kurie šių artistų buvo dar nematę lošiant pirmiau, dabar pamatė, kad musų mieste yra gabių veikėjų. Ir tai ne kokie ten vyčiai, bet vien musų, vidurinės srioves žmonės, todel galima sakyti, kad sandariečiai turi geras jėgas.

Žmonių buvo prisirinkę daug pamatyti virš minėtą veikalą, ir kurie tik buvo, visi pilnai patenkinti, ir dabar tik giria sandariečius, kad pastarieji visuomet duoda publikai tą, kas buna žadėta skelbimuose.

Buvo suteiktas gyvų gėlių bukietas Anelei Zaliaduniutei (Nailon). Bukietą padavė V. Vitukinas nuo ALTS. 32 kuopos. Zaliadoniutė yra labai gabi artistė, ir šiame veikale turėjo svarbią rolę, kurią atliko labai gerai, ir savo gabumais stebino visą publiką. Per tai užsitarnavo didelės garbės nuo visų musų lietuvių, ir dar jai linkėtina daug kartų pasirodyti visuomenės akyse su savo gabumais, nes jinai yra musų žvaigždė.

Abelnai, ALTS. 32 kp. visiems artistams taria širdingą ačiu už jų didelį pasišventimą. Ačiu priklauso ir Juozui Lukui, nes jis daug triuso padėjo kolei tą veikalą pastatė.

Plunksna No. 1

GERIAUSIA DIRBTI SANDAROJE

Worcesterio žinios

"Tinginiai"

Musų miesto jaunikiai tinginiai. Čionai yra gana 16-tukinių, o vaikinai gana tingus, tai tom panelėm nėra kur pasidėti. Todel šį mėnesį 7 išvažiuoja į Chicagą tapti "minyškom". Na, jaunuoliai sukruskite, kad kartais visos panelės, atreikuodamos neišvažiuotų į kliošturius. O ką tada darysite?

Atsakymas

"Laisvės" N. 140 "Bijuno Žiedas" irgi bando rašyti žinutes iš Worcesterio, bet neturėdamas ką rašyti bando žmogelis kabinėtis visai prie nekaltų žmonių. "Bijuno Žiedui" skauda širdį, kad aš praplatinau "Sandarą" čionai ir gavau jai naują skaitytojų virš 200, ir kad "Sandara" Worcestery darosi kas kartą populeriškesnis, žmonių mylimas laikraštis. B. Ž. alpsta, pamatęs "Sandaroje", kad galėjo atvažiuoti specialis korespondentas apžiurėti Worcesterio lietuvių gyvenimą ir todel B. J. primeta man, kas yra svarbu ir kas ne. Matyti B. Ž. žino ir tai, ką, aš mislinu. Toliaus tas korespondentas rašo apie vaišes ir baimę prohibicijos agentų, bijodamas pasakyti "kuo vaišina". O, koks vargšas tas B. Ž.! Tarytum jis nežino, kad jo plauko žmonių "rojuje", kur toki Bijunų Žiedai" nuvytę žydi, tai ir sklepuose nėra vietos, nes tą blaivybės agentų draudžiamą skystimėlį tarp savo draugučių platina daugiau, negu bile kas kitas, ir tuomi savo poziciją tik ir stiprina.

Kun. K. Vasys jau apleidžia Worcesterį. Kiek girdėti, ketina važiuoti į Lietuvą, o iš ten grįžęs vėl apsigyvens Westfield, Mass. Mat, kun. Jakaičiui grįžus, pasimažina įplaukos, tai nėra durnių, žino ką daro.

Apsivedė

J. Žuromskis su p-le Helena Lozoraičiute. Žuromskis yra vietos elektros kontraktorius, nors da jaunas, ,bet gana yra plačiai žinomas lietuvių tarpe. Be to yra Lietuvių Banko Kredito Komiteto narys. P-lė H. Lozoraičiutė duktė žinomo biznieriaus, yra apdraugos agentas ir valdžios Tarptautinio Biuro darbinink. Abudu yra čion gimę ir augę, taipgi "Sandaros" skaitytojai. Linkėtina jauniems laimingo ir ilgo gyvenimo.

Lankėsi svečias .

Vincas Ambrozaitis iš Maspeth, N. Y. aplankė savo draugus worcesteriečius taipgi dalyvavo savo pusbrolio A. Grigaliuno laidotuvėse. V. Ambrozaitis yra žinomas aušrelietis, nes per keletą metų yra dalyvavęs lietuvių veikimuose. Prie progos užsirašė "Sandarą" pas Dėdyną ir prisižadėjo savo kolonijoj pasidarbuoti del "Sandaros".

LIETUVIŠKA DUONKEPYKLA
Mes kepame 6 rųšių duoną, keikus ir pajus. Nepamirškite ir klauskit musų duonos.
A. Duda ir V. Staliauskas
75 WARD ST.
Worcester, Mass.

Joseph J. Dirsa
Tel.. Lafayette 0322.
Teikiu patarnavimą laidotuvėm ir išrendavoju automobilius vestuvėm ir kitokiem pasivažinėjimam.
13 ELLSWORTH ST.
Worcester, Mass.
Tel. Cedar 4953.

National Ice Cream Co.
Darydami kokius parengimus reikalaukite musų Ice Ice Creamo ir toniko. Visiems suteiksiu tinkamą patarnavimą.
P. A. DĖDYNAS
96 MILLBURY ST. WORCESTER, MASS.
Telefonas: Park 7984

VALGOMŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
Jeigu norite gauti geriausias mėsas ir kitus valgomus daiktus, tai užeikite į A. Kriaučialio ir J. Krasinsko krautuvę.
181 MILLBURY ST.,
Worcester, Mass.

Tel. Cedar 7206
A. J. KATKAUSKAS
Didžiausia Drapanų Krautuvė
ant Millbury St.
Vyriški ir moteriški drabužiai dideliame pasirinkime.
372-376 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

DR. F. PUSKUNIGIS
Vietinis lietuvis daktaras, kuris daug lietuvių išgydė iš labai pavojingų ligų. Jis laiko ofisą 38 PROVIDENCE ST.. Worcester, Mass. Ligonius priima nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakare.

RUKYKITE
C. C. A.
CIGARUS

Telephone Park 5036
Dr. Samuel Lopatin
DENTIST
50 Trumbull Square
Worcester, Mass.

American Clothing Co.
Vienatinė tos rųšies krautuvė, kurioje parduoda geriausius drabužius suaugusiem ir vaikams.
10 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.

Tel. Cedar 6598
W. C. Harris, M. D.
Ofiso valandos: nuo 2 iki 4 po pietų ir nuo 7 iki 9 val. vakare.
106 MILLBURY ST.
Worcester, Mass

Tel. Office Park 5134
Res. Cedar 1768-M
PRAN. J. BUBLYS BOBBLIS
LIETUVIS ADVOKATAS
827 State Mutual Bldg.
WORCESTER, MASS.

SAUGOK KOJAS
Mes paliuosuojam jusų kojas nuo visokių nemalonumų, kaip tai: kornų sumušimo, papadžių deginimo, mazolių sutrynimo ir kitokių nesmagumų. Norinti turėti sveikas kojas, pirkite čeverykus pas
WALK-MORE SHOE STORE
58 Millbury St. Worcester.
Užtikrinam, kad busit užganėdinti, nes tas žinoma per 15 metų musų praktikos.
Vedėjas R. J. Likšys

VINCAS DEGUTIS
Generalis Kontraktorius
Budavoja naujus ir taiso senus namus. Patarnavimas visuomet geras.
15 ENGLEWOOD AVE
Worcester, Mass.

A. BUDREVIČIUS.
Užlaiko dvi
APTIEKAS
122 Millbury Street ir
38 Providence St.,
Worcester, Mass.
Reikalui esant kreipkitės, nes gausite teisingus vaistus ir gerus patarimus.

M. CIVINSKAS
Lietuvis Graborius
340 HARDING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Park 4156
Patarnauju laidotuvėm ir išrendavoju automobilius įvairiems reikalams

Tel. Park 2470
BEN. MENDELSOHN
Advokatas.
ir registruotas notaras Lietuvos atstovybėj Atlieku visus legališkus darbus kaip Amerikoje, taip ir Europoj.
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.

ST. BAJERČIUS
(BAYERS)
Lietuvis Fotografas
Traukiu paveikslus pavienių asmenų ir grupių.
24 MILLBURY ST.
WORCESTER, MASS.

GEORGE WIEGERT CO.
Užlaikome visokias mėsas, dešras ir virtas ames. Viskas dideliame pasirinkime.
275 GREENWOOD ST.
Worcester, Mass.

Juozas M. Čižauskas
PLUMERIS
Atlieku darbą užtikrintai
34 STERLING ST.,
WORCESTER, MASS.
Tel. Cedar 1385-M

STERLING DAIRY MILK CO.
Ant kiekvieno pareikalavimo visiems pristatome į namus geriausį pieną ir smetoną. Reikalaudami šaukite telefonu: Park 7393 arba Park 2992.
3 KANSAS ST.
Worcester, Mass.

Lietuviškų Čeverykų Krautuvė
96 MILLBURY ST.
Worcester, Mass.
Vinco Česnos krautuvėje visuomet galite gauti gerus čeverykus del visos savo šeimynos. Prieinamos kaino ir užtikrintas patarnavimas.

IGNAS J. BARKUS
ADVOKATAS
546-548 Slater Building,
Worcester, Mass.
Ofiso tel: Park 7717
Namų tel.: Cedar 2863-W

WORCESTER DAIRY SYSTEM
Near-by Milk & Cream
Phone Park 310
For
PROMT SERVICE AND
BEST QUALITY
17 E. Worcester St. Worcester, Mass

Detroito žinios

DRAUGIŠKA SANDARIEČIŲ VAKARIENĖ

Pereitą šeštadienio vakarą Detroite pas gerb. p. Motuza, ALTS. 29 kp. surengė draugišką vakarienę susipažinti su apsistojusiu grįžtant iš Chicagos Seimo "S-ros" red. J. Pronsku. Dalyvaujant skaitlingam buriui idejos draugų su seimynomis prie pukių užkandžių buvo atvirai ir nuoširdžiai išsikalbėta gyviausiais organizacijos ir einamosios politikos klaumais. Čia jau dalyvavęs atstovas nuo Detroito kuopos Seime gerb. adv. Uvikas padarė pranešimą apie Seimo nutarimus ir apie savo kaipo atstovo rolę. Vakarienei vadovavo be gerb. šeimininkų dar p. Ambrozevičius karštas patriotas sandarietis, Šnolys ir kt. Matant Detroito sandariečių upą, energiją ir pasiryžimą dirbti savo mylimų idealų laimėjimui tiktrai darosi nuotaika, kad su tokiais sandariečiais ALT. Sandara galės kilti ligi jai prideramų aukštybių. Džiaugsminga ir tai kad kuopai priklauso skaitlingas burys karštų lietuvių nuo gana jaunų vyrų ligi pusamžių ir keleta profesionalų, k. a. d-ras J. Jonikaitis ir adv. Uvikas ir kt. Pronskui pirm p. Ambrozevičius įteikė 29 kp. vardu brangią auksinę plunksna. Svečias po prakalbos ir padėkos pareiškė, kad ši plunksna bus amžinas ginklas kovojant už šviesius ALTS. idealus.

Po vakarienės svečiai geriausio upo ir pilni vilties į ateiti atsisveikino su vaišingais šeimininkas. Detroitas kaip nepaprastu savo augimu taip lietuviu koloniios didėjimu matyt turės pastoti dideliu lietuvir kulturos centru. **Buvęs**

HAMTRAMCK, MICH.
Atsakymas F. Motuzai

Sandaros 87 kuop. susirinkimas įvyko Gegužio 8 d. Buvo apsvarstyta bėganti reikalai ir sutvarkyti ir buvo pakeltas klausimas kas link korespondencijos tilpusios Sandaroje, bal. 7 d. parašytos Motuza — pirmininko 29 kuopos, kuris savo korespondencijoj klaidingai parašė ir tuomi pakenkė prirašinėjimui naujų skaitytojų.

P. Motuza rašo savo korespondencijoj, "Hamtramck kuopa, kuri regis nebegyvuoja, grįžtų nariai prie 29 kuopos, mes visi sudarysime didelę kuopą, tuo syk galėsime pradėti rimtą darbą dirbti". Mes 87 kuopa nėsame priešingi ir niekuom nekenkiam jusų darbui, tik dirbkite, vyrai! Mes 87 kuop. gyvuojam ir didėjam nariais ir pinigais. **Valdyba.**

John Fellrath
ANGLIES SANDĖLIS
Pavelykite mums pripildyti jusų anglies sandę, nes dabar mes turime geriausios anglies.
3316 MICHIGAN AVE.
Detroit, Mich.

Otto Stickel
Drapanų ir papuošalų apsirengimui krautuvė.
Taipgi žaislų — lėlių ir kitų mažmožių.
3364 MICHIGAN AVE.
Prie 23-čios,
DETROIT, MICH.

JOHN C. HARDER
KRIAUČIUS
Mes siuvame naujausios mados siutus, taipgi valome ir prosiname.
3525 MICHIGAN AVE.
DETROIT, MICH.

MIKES LUNCH
VALGYKLA
Geras maistas, mandagus patarnavimas. Randasi Lietuvių svetainės name,
3566 DIX AVENUE
DETROIT, MICH.

Aleksander Slowik
VAISTINĖ
Mes prirengiame vaistus atsargiai su aukštu patyrimu
7441 W. WARE AVE.
DETROIT, MICH.

PIRKITE PAS
HARY SYDNAM
Deimantus, Laikrodžius, žemčiugus. Sutaupysite nuo 15 iki 25%.
3108 MICHIGAN AVE.
DETROIT, MICH.

W. J. STAKOL
NUPIGINTA KAINA MĖSOS MARKETAS

Pork Roast	16½c.	Pork Sausage	20c.
Round Steak	23c	2 lb. Hamburger	25c.
Smoked Ham	18½c.	Pork Loin	23½c.
Veal Leg	24½c.	Fresh Ham	24½c

W. J. STAKOL (26)
7432 W. WARREN AVE. DETROIT, MICH.

M. TAYLOR
Valome, prosiname, dažome ir taisome drabužius. Duok jusų siutus siuvėjui. Užlaikom visokių aprėdalų vyrams. (26)
7431 W. WARREN AVE., DETROIT, MICH.

JOSEPH TAMOLCZYK
Mes užlaikome salyklą, grudus ir apynius. Taipgi štiklus įvairiems reikalam. (23)
7126 PROCTOR ST., DETROIT, MICH.

MICHAL NARUSZEWICZ
BUČERNĖ IR GROSERNĖ.
Mes laikome šviežią mėsą ir parduodame žemesne kaina negu kitur. Taipgi groserio didelis pasirinkimas.
3613 MICHIGAN AVE. DETROIT, MICH.

New Britaino žinios

Užsimušė automobiliu.

Geguž. 12 d. užsimušė Antanas Launikonis, vienas važiuodamas savo automobiliu trenkė visu smarkumu į gatvekarį, ir nugabentas lingonbutin po 2 val. mirė. Buvo seniau vedęs, bet jau keli metai kaip jo moteris nuo jo atsiskyrė, ir girdėtis kad ten kur Detroit, Mich. su kitu vedus. Velionis prigulėjo prie keletos pašalpinių draugijų, seniaus ir prie Sandaros prigulėjo. Jisai paėjo iš Lietuvos, Neravų kaimo, Lazdijų parapijos, buvo apie 35 metų amžiaus. Lai buna jam lengva ilsėtis šaltoj Amerikos žemelėj.

Neišbudo po operacijos

Geguž. 12 d. mirė jaunas lietuvis Juozas Zdančiukas vos 19 metų amžiaus. Staiga susirgo ir buvo nugabentas ant operacijos. Kada uždavė jam ant miego, po to jis daugiau neišbudo. Gaila jauno lietuvio. Paliko motiną dideliam nuliudime ir sesutę. Lai buna jam jaunam lengva ilsėtis šaltoj žemelėje.

Mirė nuo vėžio ligos

Geguž. 24 d. mirė M. Nevulis, čion dar neperilgai gyvenęs. Apie porą mėnesių sirgo vėžio liga ir po sunkios ligos pasimirė. Pasiliko žmona ir dvejata vaikučių dideliam nuliudime. Jisai paėjo iš Lietuvos nuo Lazdijų parapijos.

Amžiną jam atilsį!

Vestuvės

Vestuvių irgi pas mumis netruksta. Vieni veda svetimtautes moteris. kitos išeina už svetimtaučių vyrų. Kodel taip — nežinau, gal užtat ką Amerika liuosa šalis.

Vienok ne visi ir pas mumis toki nepatriotai.

Štai Geg. 17 d. apsivedė Juozas Azukas, dar jaunas bet jau biznierius pliumeris. Apsivedė su p-le Julia Malaškiute, gerai žinomo veterano saliuninko ir mėsininko dukrele. Girdėjau p. Malaška vestuvių dovanai savo dukrelei Juliai padovanojo 3 šeimynų namą. Geras tėvas, ištikrųjų. Linkėtina jaunavedžiams linksmo ir laimingo gyvenimo.

Birželio 3 d. mirė senai čion gyvenanti A. Dabrukienė, apie 60 m. amžiaus, paliko vyrą Antaną Dabruką, 7 sunus ir 1 dukterį. Visa šeimynėlė gailisi savo motinėlės. Paėjo iš Lietuvos — Sankonių kaimo, Leipalingio parapijos, Suvalkų rėdybos.

Piknikas.

Geguž. 30 d. buvo surengtas piknikas moterų Birutės Draugijos. Žmonių buvo daug, moterėlės padarė gerą pelną.

Sandariečių veikimas

Sandariečiai, matytis, irgi juda, veikia. Susirinkimus laiko ir planuoja kai vasaros laiku veikimas turi buti stumiamas pirmyn. Štai piknikai tai apskričio, tai kuopų. Birželio 12 d. 32 kuopa turėjo pikniką Meriden, Conn.

Birželio 19 Naugatuck, Conn. buvo 2 apskričio išvažiavimas. New britainiečiai net su keliais busais važiavo.

Suorganizavo rašytojus

32 kuopa sudarė grupę žinučių rinkėjų iš savo miesto, arba 'Sandaros' reporterius. Pamatysim, sako, bandysime nepasiduoti Worcesterio sandariečiam. Turime ir mes turėti žinias kas savaitę "Sandaroje".

Gerai, visi rašysim, tegul žmonės skaito žinias.

Pavykęs Sandariečių piknikas

ALT. Sandaros 32 kuopos pikninkas gerai pavyko. Buvo birželio 12 d. Schuetzen parke, Meriden, Conn. Žmonių suvažiavo iš visų Conn. valstijos apielinkių ir visi linksminosi iki vėlybai nakties valandai. Dar čion turiu pastebėti, kad sandariečius visuomenė remia, todel 32 kuopos Sandariečiai taria visiems savo padėkos žodį.

Nepaprastos vestuvės

15 d. birželio čion įvyko nepaprastos vestuvės. Apsivedė lietuvaitė Suzana Prabuliutė su lenku F. Dzidzak, vieno vietinio teatrų menadžerium. Gal užtat, kad lenkas vedė lietuvaitę tai užtat jis vestuves kėlė dar niekam nematytas. Šliubą ėmė lietuvių bažnyčioje ir net 6 kunigai šliubavojo. Žmonių prisirinko visokių tautų pasižiurėti, kaip lietuvaitė su lenku į uniją sueis. Net ir žydų buvo tų stebuklų pažiurėti. Dabar žmonės kalba labai daug. Vieni sako, kad už metų laiko tai porelei reikės 6 advokatų divorso reikale.

Iš Lietuvos grįžęs apie Lietuvą

Sugrįžo iš Lietuvos Antanas Žukauskas, ten išbuvęs virš šešis metus. Kaip tik ten nuvyko dar 1920 m. tai buvo pakviestas tarnauti milicijoj. Patarnavęs kokį laiką apsivedė, ir išėjo iš tarnystės. Užsidėjo biznį (krautuvę) Leipalingy, Seinų aps. Savo krautuvėlėje užlaikė visokius laikraščius ir knygas (pažangiosios spaudos), vienok po 17 d. gruodžio pervermo musų Žukauskas sumanė sugrįžti atgal į laisvą šalį — Ameriką. A. Žukauskas yra Amerikos eks-kareivis, buvo Francijoj karės metu ir yra sužeistas.

Teko su p. A. Žukausku pasikalbėti apie Lietuvos reikalus. Jis sako, kad **Lietuvos dabartinė valdžia neturi jokios užuojautos** tarpe ukininkų ir abelnai visos Lietuvos visuomenės. Žmonės visi sujudę ir nežino ko laukia. Kariuomenė savo vadam mažai užsitiki, areštai visoj Lietuvoje tebetęsiasi, net ir Leipalingy, tokiam ramiam kampely prieš mėnesį atgal buvo suareštavę 13 jaunų vaikinų įtariamų bolševikais, kur tie jaunuoliai, sako ,apie bolševizmą visai nei svajoti ne svajojo, nes jie myli Lietuvą ir yra geri Lietuvos patriotai, visi piliečiai, tik gal ne fašistai.

Reporteris N. 1

Leary Kvietkius
Pristatome kvietkas šermenims, veselijoms taipgi ir bažsyčių papuošimams. Esame specialistai. Reikalaujanti kvietkų kreipkitės pas mus.
LEARY THE FLORIST
24 E. Main St.
Waterbury, Conn.
Tel. 2040.

Pranešimas Visiem
Gerbiamieji! Visokiuose reikaluose kreipkitės prie mus, nes mes užlaikom TAXI SERVICE, reikale patarnaujam dieną ir naktį už žemesnę kainą. Taipgi užlaikom krautuvę ir saldžių gėrimų del svetelių, prašome užeiti.
LEO, BARAUSKAS
10 John st. Waterbury, Conn
Telephone 4406.

NASH turi pirmenybę pasaulio karų vertybėje.
J. P. GEGHAN, prez.
Wm. S. HEININGER, Ižd. sekr.
NASH KARAI
7 beringų motorai
GERIAUSI PIRKIMAI PASAULYJE
Kainos nuo $1087 iki $2350 pristatomi Waterbury.
Taipgi didžiausias pasirinkimas važinėtų karų Conn. valstijoj, nuo $50 iki $1500. (25)
GEGHAN-ALLERTON, Inc.
Pardavimo ir patarnavimo ofisas
379 WEST MAIN ST., WATERBURY, CONN.
Telephone 6850 6851

LIETUVIS DAKTARAS
Pasekmingai gydau senas ir užsisenėjusias ligas vyrų, moterų. Kaip tai: vidurių, kaulų, raumenų ir odos išbėrimas, nežiurint kokia jusų liga ir kaip ilgai jus sergate. Aš jums galiu pagelbėti su moderniškais budais, jeigu tik pildysite mano įsakymus.
DR. M. J. COLNEY
193 GRAND ST., WATERBURY, CONN. Telephone 1375
297 PARK ST., HARTFORD, CONN. Tel. 3-2383
Valandos nuo 9 ryte iki 8 vakare

BROLIŲ KIUDULŲ
LIETUVIŠKA BEKERNĖ
Pranešame vietos ir apielinkė lietuviams, kad mes kepame visokios rušies ruginę ir kvietinę duonelę.
Taipgi visokio kaino pyragaičius keiksus ir pajus. Visose krautuvėse klauskit musų duonos ir pyragų.
BROLIAI KIUDULAI
8 JOHN ST., WATERBURY, CONN.

Adv. Albert J. Bronsky
Perkėlė savo tiesų ofisą nuo Nr. 863 Bank St.
po nr. 843 BANK STR., ROOM 3
į P. P. Devenio Bldg. Waterbury, Conn.

Žmogaus Sveikatai
BENDLERIO GELEŽINIS STIPRINTOJAS SVEIKATOS
Išblyškusiems ir silpniems žmonėms ypatingai tokiems kurie po sunkios ligos pradeda pasveikt. Šitos gyduolės padidys valgio norą ir duos sveiką ir gražią išvaizdą ypatai ir apsergės jų kuną nuo ligų. Meldžiu pamėginti. Kaina $2.00 paštu. Taipgi turime geros, stambios **Europiškos Trejankės, kaina $1.00 paštu.** (29)
JONAS BENDLERIS, Aptiekorius.
18 metų patyręs tame darbe
KAMPAS BANK ST. IR CONGRESS AVE.
WATERBURY, CONN

PRANEŠIMAS KELIAUJANTIEMS
Keliaudami per musų miestelį, vasaros laiku per karščius, tai norėdami pasilsėti ir skaniai pavalgyti ir išsigerti, tai meldžiam sustoti į WHITE SWAN INN HOTELI kur, yra patogiausia vieta visam mieste, su nakvynėmis ir mandagiausiais patarnavimais del keliaujančių svetelių (22)
ADOLFAS KALPINAS, Savininkas
S. Main St., White Swann Inn. Beacon Falls, Ct.

BROOKLYN BOTTLING CO.
PO PRIEŽIURA BROLIŲ KRUGELIŲ
Yra seniausia išdirbystė nesvaiginančių gėrimų ir turi gerą patyrimą.
Broliai Krugeliai budami toje išdirbystėje per ilgus metus, taigi gali skaniai ir gerai sutaisyti visokios rušies saldžius gėrimus. (32)
47 DRAYER AVE. WATERBURY, CONN
Tel. 1418-2

L. G. NATKEVIČIUS ir A. PUODŽIUNAS
Užlaikom krutuvę visokių saldžių ir minkštų gėrimų, patarnavimas, mandagiausis visiems sveteliams.
Taipgi esu Notarijušas, darau raštus visokiose kalbose. Parduodu namus, farmas ir lotus. Reikale kreipkities prie mus
L. G. NATKEVIČIUS
41 GREEN STREET WATERBURY, CONN

Residence Phone 8195
T. MATAS
REAL ESTATE AND LOANS
827 BANK STREET
Waterbury, Conn

Lietuviai Tėmykit
Kadangi mes uždėjome duonkepyklą ir kepame net 6 rušių duoną, visokių rušių keikus, pajus ir pyragus ir pristatome į visas apielinkes kur kas reikalauja. Meldžiame pamėginti, busite užganėdinti. (52)
BROOKLYN BAKERY CO.
P. Krakauskas ir Ig. Rakauskas, savininkai
123 GREEN ST.,
Waterbury, Conn.

Choro Repertuaras
Mėnesinis Muzikos Leidinys
Metams — $2.00
Ta pačia kaina siunčiam ir Lietuvon.
ANTANAS BAČIULIS
421 EAST SIXTH STREET
SO. BOSTON, MASS.

ALLEN HOWE
DENTISTAS
Kambarys 17. Tel. connection
409 BROADWAY
South Boston

Dr. J. J. Zabarauskas
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoja akis ir pritaiko akinius
Kreipkitės vakarais
414 BROADWAY
S. Boston, Mass. Res. Tel. Talbot 5303

Tel. S. B. 4000
Dr. J. C. SEYMOUR
(LANDŽIUS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: nuo 9:00 val. iš ryto iki 9:00 val. vak.
381 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Lietuvys Advokatas
Veda visokias prevas, kaip tai: civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
332 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas S. B. 0441

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Ofiso: Calvelrt 5896
Buto: Gilmor 0361

Tel. So. Boston 0502
Paul J. Jakmauh, M. D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas S. B 28-06-R
Lietuvis Optometristas
Išekzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku.
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akiu Specialista
399a BROADWAY,
So. Boston, Mass.

Vietos žinios.

RENGKIMĖS PRIE LIEPOS 4-TOS

Pereitame "Sandaros" numeryje jau pranešiau apie businti Pirmo Apskričio pikniką. Bet to pranešimo mažai. Šiądieną, matau butiną reikalą pakalbėti apie jį plačiau.

Šis piknikas, kaip jau buvau minėjęs bus Lietuvių Tautiškam Parke, Methuen, Mass. prie North Lowell ir Lawrence, Mass. Vietinė, Lawrencio, 12 kuopa apsiėmė, iš savo tarpo išrinkti pikniko gaspadorių, pagelbininką ir kiek jie galės, parupins darbininkų. Bet mes gerai suprantam, kad jie, Lawrenciškiai, vieni, be kitų kuopų pagelbos negalės apsidirbti. Bet, pagaliaus, jeigu ir galėtų tai butų labai neteisinga, nes jie, beveik vieni dirbo ir pereitame piknike. Taigi, gerb. draugai sandariečiai šiuomi ir prašau kad kiekviena kuopa butinai prisiųstumet bent po 5 žmones (jeigu kuri galėtų tai ir daugiau) prigelbėti dirbti. Nes tuomet galima tikėtis gerų pasekmių, jeigu turėsim užtektinai darbininkų. **Padirbkim kartą į metus!**

LIEPOS 4-TOS PROGRAMAS

Kaip kas metai, taip šiais metais, apart skanių valgių, saldžių gėrimų ir įvairių žaislų bus ir įvairus muzikalis programas, kurį išpildys sekanti artistai dainininkai: seserys, Rožė ir Ona Černiauskaitės, Lawrencio Tautiškas Choras, po vadovyste p. J. Tamulionio ir Gabijos vienų merginų ir vienų vyrų chorai, pianu prigelbstint p-lei Anelei Bratėnaitei. Solo šoks jauna, gabi šokikė p-lė Alena Taruškiutė iš So. Bostono ir gal but bus viena iš įdomiausių programo dalių tai baletas, "Ragutis", iš operos "Eglė Žalčių Karalienė", kuri šoks So. Bostono Jaunų Veikėjų Kliubo narės, p-lės Alena Kontrimiutė, Ona Roliutė, Jeonnette Jasinskiutė ir Olga Lepeškiutė, pianu skambins J. V. kliubo pirmininkė p-lė Anelė Bratėnaitė.

Taigi, rodos, nėra nei abejonės, kad šis, virš pažymėtas, toks įvairus programas, bus išpildytas kopuikiausiai ir tai ne parko medžiams, bet tukstantinei publikai ir todel gerb. draugai sandariečiai, turim visi iki vienam rengtis prie šio pikniko. Beje, apart to, kas čia viršui pažymėta turiu pridurt, kad bus ir puiki orkestra, kuri griež lietuviškus ir amerikoniškus šokius nuo 12 val. ryto, iki vėlai vakaro.

Taigi visi į pikniką.

Matas Biekša

Pataisymas klaidos.

Praeitame "Sandaros" numery per klaidą buvo apleista vardai pianisčių, kurios akompanavo dainininkams Sandaros Centro piknike, Methuen, Mass. Pianistės buvo panelės M. Bratėnait ir Blanch Puidauskaitė, kurios labai puikiai atliko savo užduotį.

Paulauskas pasiliko tulam laikui Chicagoje

Centro Valdybos sekretorius ir reikalų vedėjas p. Paulauskas po Seimui pasiliko kuriam laikui Chicagoj, iš kur griždamas žada apsilankyti taip, jau kai kuriose Lietuvių kolonijose

PADĖKOS ŽODIS.

Pirmo Apskričio, Centro naudai, piknikas puikiai pavyko ir gražaus pelno liko. Už tai didelės garbės musų draugams, Lawrenciškiams: gaspadoriui Juliui Cilciui, pag. Antanui Bagdonui ir darbininkams — panelei A. Svetulevičiutei, pp. M. Vydunienei, O. Bagdonienei, V. Černiauskienei, V. Mikšienei, K. Vidunui, A. Kaupiniui, V. Černiauskui ir J. Černiauskui. Taipgi programo dalyviams: panelėms Rožei ir Onai Černiauskaitėm, p-lei A. Bratėnaitei, p-lei B. Puidokiutei, p. J. Nauburiui ir Gabijos vyrų oktetui. Visiems tariu širdingą ačiu.

Matas Biekša,
Apsk. Pirm.

Grįžo

pereito pirmadienio rytą iš maršruto ir Chicagos Seimo "Sandaros" red. J. Pronskus ir reiškia širdingiausios padėkos visiems gerb. Sandariečiam už širdingumą ir vaišingumą, kokio teko patirti savo kelionėj. Apie kelionės įspudžius tilps kitame "S-ros" numery.

Pranešimas

Nepamirškit 4-tos liepos Sandaros pikniko. Kas nori važiuoti busais, užsiregistruokit iš kalno "Sandaros" ofise, nes tą pačią dieną sunku bus gauti progą.

Išvažiavimas

Rengia ALT. Sandaros 7ta ir 78 kuopos, Nedėlioje, birželio (June) 26, 1927, Brockton Heights prie 849 Oak st. Šis piknikas bus įvairus tuomi, kad jame apart gražios muzikos bus ir visa eilė įvairių žaislų, kuriuose dalyviams už atsižymėjimą bus duodamos dovanos. Taigi nėra nei abejonės, kad kiekvienas dalyvaudamas šiame piknike turės linksmą laiką ir bus kopilniausiai patenkintas.

Nuoširdžiai kviečia atsilankyti, **Sandaros 7 ir 78 k.**

Susirinkimas.

ALT. Sandaros 7-tos kp. mėnesinis susirinkimas įvyks ketverge, birželio 23 d. 1927, savoje svetainėje. 327 E St. So. Boston, Mass. Visi nariai butinai dalyvaukit šiame susirinkime, nes yra daugelis svarbių reikalų aptarti. Taip pat nepamirškit, kad 4-ta liepos piknikas jau nebetoli. reikės išrinkti darbininkai, nes čionai yra didelis darbas.

Pradžia 7:30 val. vakare.

Šaukia **Valdyba.**

SOCIJALIZMAS JAU PUOLA TAIP SAKO PETRAS VALUKONIS

Mat South Bostono airišiai "overvalų" jau neperka.

Šiaudinės skrybelės taipgi nupigo, mat greitai bus sniego.

Auksai ir marškiniai tai paprastai. Kam nereikia—užeikite.

Numeris krautuvės:
559 BROADWAY
South Boston

AUTOMOBILIUS PARSIDUODA PIGIAI, Stutz reiseris, dviejų sėdynių. garantuojamas važiuoti 90 mylių į valandą; 6 tajerai. viskas geram stovyje. Tiktai $400. Kreipkites pas Mrs Kean, 818 E. Sixth st. So. Boston.

LABAI PUIKI
EKSKURSIJA
Į RAISFORD SALĄ
laivu Michael J. Perkins
RENGIA LIETUVIŲ UKĖSŲ KLIUBAS
Nedėlioje
JULY-LIEPOS 3, 1927
Laivas išplauks nuo Atlantic ave. kampas Eastern ave. 10 val. ryte.
Jau daugeliui yra gerai žinoma, kad Lietuvių Ukėsų Draugija visuomet surengdavo gražius išvažiavimus ir visi budavo pilnai patenkinti. Taigi kurie manot dalyvauti, nusipirkite tikietus iš kalno.
Komitetas.

Vedė naujasis ALTS. Prezidentas

Pereitą sekmadienį apsivedė su p-le Julija Baltrukoniute iš Clevelando naujai Seimo išrinktasis ALT. Sandaros Prezidentas p. adv. Nadas Rastenis iš Baltimorės. Seimas sužinojęs apie savo naujai išrinktojo Prezidento vestuves nusiuntė jam ir jo žmonai iš Chicagos pasveikinimo telegramą. Taip jau daug sveikinimų gerb. Rasteniams nusiuntė pavieniai Sandariečiai ir kuopos.

Advok. Puišiutė Šalnienė išvažiavo į Lietuvą.

Pereitą birželio 11 dieną laivu "Leviathan" išvažiavo į Europą gerb. musų bostonietė advokatė ponia Šalnienė. Jos kelionės tikslas sustoti keliose Europos valstybėse su tikslu pasilsėti ir susipažinti su teise ir įstatymų taikymo tvarka bei teismų surėdymu Anglijoj ir kitose šalyse. Bet vyriausias gerb. advokatės tikslas savo akimis pamatyti Lietuvą ir joje kurį laiką pagyventi. Ponia Šalnienė yra Bostone ir kitose lietuvių kolonijose žinoma ne tik kaipo puiki advokatė. bet ir kaipo energinga lietuvė veikėja.

IVAIRIOS ŽINIOS

Naujai išrastas stiklas

Anglas Lamplough išrado naują stiklo rušį, kurią pavadino "vitastiklu". Išrastas stiklas praleidžia ultra-fioletinius saulės pindulius.

Daug kiaušinienės

Iš strauso kiaušinio, sakoma, esą galima padaryti kiek kiaušinienės, kad užtektų aštuoniems žmonėms papusryčiauti.

Tėvo palikimas

Brooklyne dr. Schreoderis mirdamas ,paliko vieną centą sunui, vieną dolerį žmonai, o 17,000 dolerių šeimininkei, kuri prižiurėjo namus.

Antra aukso šalis.

Prancuzija atgavusi 458 milijonus aukso frankų, kurie buvo padėti Londone kaipo užstatas už karo skolas. Prancuzija dabar išstumia Angliją iš antros vietos aukso atžvilgiu. Dabar daugiausia aukso turi Amerika, o po Amerikos Prancuzija.

PIKNIKAS
RENGIA SANDAROS 7—TA IR 78 KUOPOS
NEDĖLIOJE
Birželio-June 26 d., 1927
BROCKTON HEIGHTS
PRIE 849 OAK STREET
Šis piknikas bus įvairus tuomi, kad jame, apart gražios muzikos, bus ir visa eilė įvairių žaislų kuriuose, dalyviams už atsižymėjimą bus duodamos dovanos. Taigi nėra nei abejonės, kad kiekvienas dalyvaudamas šiame piknike turės linksmą laiką ir bus kuopilniausiai patenkintas
Nuoširdžiai kviečia atsilankyti,
Sandaros 7 ir 78 kuopos.

J. TAURINSKO
Čeverykų Krautuvės ATIDARYMAS
įvyko
Subatoj 18 d. Birželio-June
Po numeriu
71 STOUGHTON ST.
Prie Uphams Corner
Dorchester, Mass.
Mes užlaikome čeverykus visai šeimynai. Tavoras yra geriausių ir garsiausių išdirbysčių ir garantuojamas.
Visus lietuvius kviečiam atsilankyti ir susipažint su musų parduodamu tavoru. Busime dėkingi už apsilankymą, jeigu ir nieko nepirksite. Mes turime visą eilę specialiai padirbtų čeverykų lietuvių kojoms, kaip vyrams, taip ir moterims. Jeigu kitur jums negali pritaikyti čeverykų, ateikit pas mus. Pasitenkinimas užtikrintas.
Musų firma vadinsis:
SUMNER SHOE STORE
Visiems paranku užeiti, nes tik vienas blokas nuo Uphams Corner Marketo.
Su tikra pagarba
J. TAURINSKAS,
71 Stoughton st.
Dorchester.

SVARBUS PRANEŠIMAS
Visi kurie norite apsisaugoti nuo vasaros karščio turite užeiti pas
J. & P. LUNCH,
268 BROADWAY,
ir užsisakyti atsakantį pliudą **Lietuviškų Šaltų Barščių.** Prie to, yra galima gauti visokių kitų vasarinių užsakymų. Abelnai imant visas **Programas yra Naujas.**
Kviečiu visus lietuvius ateiti ir persitikrinti, kad niekur kitur taip gardžiai nepavalgysit, kaip čionai.
Peter Jakavonis,
savininkas.
(27)

PINIGU PASKOLA
Jei jums reikia pirmą ar antrą mažo ar didelio mortgage už žemiausį nuošimtį gali gauti pas mane, taipgi perku antrus mortgages
P. J. KAY,
Room 508
110 Tremont St Boston, Mass.

LABAI PIGIAI
Krautuvė ir 2 šeimynų namas su visais improvementais ant gero kampo ir patogioj vietoj. Proga daryti gerą saldumų ir fruktais biznį. Prekė $11,500 ir lengvos išlygos.
Mėsos ir groserių biznis tirštai apgyventoj vietoje So. Bostone kur geras biznis yra daromas nuo senų laikų. Prekė $1,700.
3 šeimynų 20 kamb. namas, visi improvementai, 3 steam šildomi pečiai, elektros piazai ir tt. Prie Upham Corner, Dorchestery. Rendų $124 į mėnesį. Prekė $11,000, tik $1500 įnešt.
B. B. STEFAN
545 E. BROADWAY
Tel. So. Boston 0605
Room 508 110 Tremont st. Boston

STOUGHTON, MASS.
80 akrų žemės, namas 7 kambarių, barnė, ledaunė, sodas didelis, daug vaisinių medžių, 3 arkliai, 9 karvės, 20 paršiukų, 200 vištų ir žąsių. Prekė $13,000. Ant mainymo. Geros išlygos.
F. Makauskas, 327 "E" St. So. Boston.
Tel. S. B. 2408.

BARGENAS
THOMAS PARK
3 šeimynų namas su 13 kambarių, elektros šviesa ir šildomas (steam) parsiduoda už $6000.
BELMONT
2 metų senumo namas su visais moderniškais įtaisymais parsiduoda už $12,000. Įnešimas $2.000. Vieta viena iš puikiausių Bostono apielinkėje.
MYKOLAS M. PLEPYS
324 "E" Street
So. Boston, Mass.
(Kamp E st. ir Broadway)
Tel. So. Boston 1645 M.
vakarais nuo 7 iki 9 val.

SKOLINAM PINIGUS DEL MORGIDŽIŲ
Pirmiems ir antriems mortgičiams ir šiaip kitiems reikalams skoliname pinigus.
M. MENDELSOHN,
Box 73, Brookline, Mass.

Tel. So. Boston 2795-R
NEW ENGLAND CLEANSING & DYEING CO.
450 Broadway So. Boston, Mass.
Drapanas paims ir atveš dykai
Pašaukite per telefoną

P. J. AKUNEVIČIUS
LIETUVIS GRABORIUS
Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą.
Už pilną pagrabą galima apsieit su $80 ir augščiau už didelius, o už vaikus nuo $20 ir augščiau. Pigiai ir gražiai.
Ofiso ir gyvenimo antrašas:
826 E. 6-TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 4486.

REAL ESTATE

DVI DVIEJŲ ŠEIMYNŲ STUBOS
dar neužbaigtos, City Pointe Marine Rd. netoli M Street. Ant pirmų lubų 5 kambariai, resepšin hall ir sun parlor, ant antrų lubų 6 kambariai ir sun parlor. Bus šilto vandens, šiluma atskirai kožnai šeimynai, užpakaliniai piazai, vietos del garadžių. Kreipkitės tuojau pas savininką.
DVI GROSERNĖS, viena už $200, daro gerą biznį, yra 3 kambariai, užpakaly krautvės. Renda $20 į mėnesį; kita krautuvė už $700 su ilgu lisu, daro biznio apie $250 į savaitę. Nepraleiskite šią progą, kreipkitės pas **triems galima dabar**
Anglis jau atpigo, kapatariame pirkti.
A. J. KUPSTIS
332 BROADWAY SO. BOSTON, MASS.
Tel. So. Boston 1662-1373 arba 0441.
Gyvenimo tel. S. Boston 1091

BARGAIN'AS
3-jų šeimynų, 14 kambarių murinis namas su vanioms elektros šviesa ir kitais naujos mados įtaisais. Arti Columbia Road ir South Bostono beachių. Parsiduoda labai pigiai ir tik $2000 įmokėjimo. Del platesnių informacijų matykite **S. Jakubauską,**
545 East Broadway
Tel. So. Boston 0605.

DORCHESTERY NAUJI NAMAI.
4 namai po 15 kambarių, su elektros šviesom, gasinėm šilumom ir visais naujausios mados įtaisymais tik du metai kaip budavoti, prekė $11,500 įnešti $2000 kiekvienam.
A. IVAS
545 Broadway
So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0605.

BARGANAS
3 šeimynų 15 kambarių namas su visais įtaisymais, atdaras plumings, kieto medžio fliori, priešai ir užpakalin piazai, geram padėjime ir parankioj vietoj, parsiduoda už $11,700 ant lengvų išlygų.
V. P. YANKUS
366 Broadway,
Tel. So. B. 2027.

VIENAS AKERIS ŽEMES
Krautuvė, gesolino stotis, 5 kambarių namas, su vaniom, elektrikos šviesa, kutė, fruktavi medžiai, ant viešo kelio netoli Bostono. Savininkas sunkiai serga, tai turi parduoti kuogreičiausiai, prekė $5,200.
A. IVAS,
545 Broadway,
So. Boston, Mass.

24 NAUJI NAMAI SO. BOSTONE
Tarp M ir N, Columbia Road, Marine Rd. ir East Eight Street, prie marių, ant kalniuko, kur dideli medžiai vasarą žaliuoja.
Jau keli namai yra parduoti ir greit bus visi išparduoti pirm negu pabudavoti. Jie bus budavojami sulig pleno jau pabudavotų namų Dorchestery. Dabar proga pasiskirti. Skubinkit pirkti, nes bilderis pabudavos taip kaip norėsite už $2500 įmokėjimo.
(Tuos visus namus bus galima pirkti tik per musų agenturas).
A. IVAS
110 Tremont Street Boston
545 E. Broadway, South Boston

Telefonas: So. Boston 4768
DR. BALABAN
GYDYTOJAS IŠ RUSIJOS
Chirurgas ir prie gimdymo.
374 Dorchester St.
So. Boston, arti Andrew Sq.

TITUS P. GREVIS
ARKITEKTAS ir INŽINIERIUS
Budavoju namus pagal užsakymą padarau visokius plenus, išmieruoju žemę, gaunu permitus de garadžių, darau viską pigiai, gerai ir gražiai. Bile reikalais užeikit pas mane, patarimai nėdyka
395 BROADWAY SO. BOSTON.
Tel. So. Boston 2340

Dieną ir naktį Tel. University 8831-W
D.A.ZALETSKAS
GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
877&488 Cambridge st.
Cambridge, Mass.

Namų telefonas Univ: 1463-J.
A. O. SALNA (SHALNA)
LIETUVIS ADVOKATAS
Baigęs du Universitetu, Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name, (2-ros lubos)
366 W. BROADWAY
So. Boston. Tel. So. Boston 3526

K. ŠIDLAUSKO
APTIEKA
Kurioje galima gauti visokių gydunolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės.
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Lietuviška Aptieka
Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gydunoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slapuingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes iems patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai dykai.
D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Klauskite apie musų dalinį išmokėjimo planą.
POWERS & MEHEGAN
PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME ŠILIMAS IR GESĄ
463 WEST BROADWAY ARTI DORCHESTER St.
SO. BOSTON, MASS. Tel. So. Boston 4599.